

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

**Збірник тез доповідей
ПІДСУМКОВОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ КУРСАНТІВ, СЛУХАЧІВ
І СТУДЕНТІВ**

Секція №1

**«Актуальні проблеми організації та виконання завдань
формуваннями Національної гвардії України та їх всебічне
забезпечення»**

([http:// nangu.edu.ua](http://nangu.edu.ua))

*25 квітня 2019 року
м. Харків*

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету – перший заступник начальника Національної академії з навчально-методичної та наукової роботи генерал-майор **Морозов О.О.**

Відповідальний секретар оргкомітету:

науковий співробітник науково-організаційного відділу **Медвідь Ю.І.**
(057-739-26-68, 4-68)

Члени оргкомітету:

начальник навчально-методичного центру полковник **Тробюк В.І.**;
начальник оперативно-тактичного факультету полковник **Павлов С.П.**;
начальник командно-штабного факультету полковник **Овчаренко В.В.**;
начальник факультету логістики полковник **Єманов В.В.**;
начальник гуманітарного факультету полковник **Іщенко С.О.**;
начальник Київського факультету полковник **Корнієнко Д.М.**;
начальник відділу по роботі з особовим складом полковник **Драган Ю.А.**;
начальник відділу родів військ та служб полковник **Деркач О.В.**;
начальник науково-організаційного відділу підполковник **Морозов І.Є.**

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків, майдан Захисників України, 3, Національна академія Національної гвардії України, науково-організаційний відділ.

Контактні телефони: 057-739-26-02, 057-739-26-68.

Електронна адреса: nov_nangu@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори

**Підсекція № 1.1 Актуальні проблеми організації та виконання завдань
формуваннями Національної гвардії України**

Керівник секції – завідувач кафедри оперативного мистецтва службовець
Лавніченко О.В.;

Секретар секції – ад'юнкт підполковник **Чепель М.О.**

УДК 355.421

Баун Р.В., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету
Національної академії Національної гвардії України, майор.

**ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО СКЛАДУ ТА СПОСОБІВ ДІЙ
ПОЛКУ ПІД ЧАС ОБОРОНИ ОБ'ЄКТУ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ОБОРОНІ**

Завдання з охорони важливих державних об'єктів (ВДО) відповідно до закону України “Про Національну гвардію України” виконують військові частини Національної гвардії України (НГУ). Згідно з керівними документами необхідна чисельність особового складу для виконання завдань бойової служби з охорони ВДО визначається міжвідомчою комісією під час приймання об'єкта під охорону, при цьому враховуються:

- час несення служби вартами з охорони об'єкта;
- кількість постів (добових, півдобових), які виставляються по периметру, біля режимних приміщень, на контрольно-пропускних пунктах;
- кількість військовослужбовців особового складу варти, що несе службу на посадах: начальника варти, його помічників, розвідних, кухаря, водіїв, вартових резервних груп та ін.;
- категорія військовослужбовців (за контрактом чи строкова служба);
- значення одиниць на пост (коефіцієнтів) для кожного типу поста (добового, півдобового) та посадових осіб варти.

На сьогоднішній день потрібно розрахувати особовий склад який буде залучатись для охорони важливих об'єктів у територіальній обороні за межами населених пунктів та в межах населеного пункту під час виникнення надзвичайної ситуації. Чисельність особового складу військової частини згідно з керівними документами розраховують шляхом підсумовування добутків кількості постів (добових, півдобових) та посадових осіб варти на відповідні

значення одиниць на пост (коефіцієнти). З використанням визначених у керівних документах коефіцієнтів для формування військових частин навантаження на особовий склад задовольнятиме вимоги ст. 10 закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” лише за наявності військовослужбовців підрозділу охорони у повному складі.

Визначені заходи впливають на відрив особового складу від виконання службово-бойових завдань (СБЗ) і відповідно на можливе збільшення тривалості щотижневого службового часу (40 годин на тиждень) наявного особового складу. Крім того, у керівних документах обґрунтування нормативних значень коефіцієнтів, а також обмеження умов їх застосування не наводяться.

У підсумку виникає протиріччя між потребою визначення необхідної чисельності особового складу частини для виконання завдань з охорони ВДО за допомогою коефіцієнтів (одиниць на пост), з одного боку, і відсутністю теорії та алгоритму розрахунку визначених коефіцієнтів з урахуванням соціальних потреб військовослужбовців (відпустки, хвороби, відпочинок та ін.) і додаткових заходів службово-бойової діяльності (управління та забезпечення, несення служби у добових нарядах тощо), які впливають на службове навантаження військовослужбовців, – з іншого боку, що породжує проблему розроблення відповідних теорії, моделі та алгоритму визначення необхідної чисельності особового складу.

Таким чином, використання розробленої моделі дає змогу розраховувати необхідну чисельність особового складу для виконання завдань з охорони ВДО та визначати коефіцієнти збільшення чисельності особового складу для виконання завдань на постах (добових, півдобових) та посадовими особами варті. Визначені коефіцієнти враховують обсяг служби постів та посадових осіб варті, соціальний коефіцієнт і коефіцієнт збільшення чисельності особового складу частини для виконання додаткових заходів СБД для поточних і (або) прогнозованих індивідуальних умов виконання СБЗ.

Напрямом подальшого дослідження може бути розроблення методики безпосереднього розрахунку необхідної чисельності особового складу для виконання завдань бойової служби з охорони ВДО з урахуванням коефіцієнтів збільшення чисельності особового складу для виконання завдань з охорони ВДО.

УДК 355.421

Беседін Ю.О., слухач 717 навчальної групи оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЯХ

Зміни в масштабах, формах і способах ведення спеціальних операцій у сучасних умовах сприяють вирішенню ряду завдань, особливо у сфері удосконалення управління під час проведення даних операцій.

Досвід проведення спеціальних операцій підрозділами Національної гвардії України (НГУ) засвідчує існування суттєвих проблем в організації управління під час виконання поставлених завдань.

Управління передбачає: безперервне добування, збір, вивчення, відображення і аналіз даних обстановки; прийняття рішення на операцію; доведення завдань до підпорядкованих військ (сил); планування операції; організацію й підтримання взаємодії; підготовку військ (сил) і штабів до дій і безпосереднє керування ними; організацію й проведення заходів із виховної роботи та усі види забезпечення; створення системи управління військами; організацію контролю й допомоги підпорядкованим командирам, штабам, військам (силам). Управління військами здійснюється командиром особисто і через штаб, а також через його заступників, начальників родів військ, спеціальних військ і служб відповідно до наказів, директив, вказівок старших начальників.

Відокремлюють такі провідні принципи управління: єдиноначальність; централізація управління у всіх ланках із наданням підлеглим можливості проявляти ініціативу у визначенні способів виконання поставлених ним завдань; твердість і наполегливість у втіленні прийнятих рішень; оперативне реагування на зміни обстановки; безперервність; особиста відповідальність командирів (начальників) за прийняті рішення, застосування підпорядкованих військ і результати виконання поставлених завдань.

Для здійснення управління військами створюється система управління, яка включає: органи управління, пункти управління, систему зв'язку, автоматизовані системи управління військами та інші спеціальні системи.

Основним органом управління силами і засобами, що залучаються до виконання завдань під час проведення спеціальних операцій підрозділами НГУ, є штаб.

Під час проведення спеціальної операції обстановка постійно змінюється, тому відповідно до функцій, покладених на оперативний штаб, необхідно

відстежувати зміни в обстановці та відпрацьовувати варіанти коригування рішення командира (начальника).

Під час ліквідації масових заворушень підрозділи НГУ у складі зведеного загону виконують різнопланові завдання окремо один від одного. Тому проблемним питанням є своєчасне отримання достовірної інформації про обстановку в режимі реального часу. Зволікання з уточненням прийнятого рішення і завдань підрозділам можуть призвести до зриву досягнення мети операції.

Уміння штабу зведеного загону глибоко і всебічно оцінювати обстановку, проводити необхідні розрахунки та надавати обґрунтовані пропозиції до рішення командира забезпечує повну реалізацію можливостей підрозділів НГУ під час проведення спеціальної операції.

Надійність функціонування органів управління, адекватність прийнятого рішення обстановці, що склалася, передбачає виключення можливих помилок під час обробки та узагальнення інформації. Це стосується збирання первинних даних, їх переробки, розподілу між ланками управління та персоналом, надання керівництву інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, забезпечення прямих та зворотних зв'язків між суб'єктом та об'єктом управління.

Водночас на надійність управління суттєво впливає достовірність інформації. Адже хибна інформація може призвести до прийняття неадекватного рішення. У цьому разі доцільне отримання інформації з кількох джерел, а також її підтвердження впродовж певного часу.

Недостатній обсяг або відсутність інформації про обстановку, що склалася, спричиняє погіршення якості управлінського рішення. Наявність додаткової інформації уможливорює підвищення якості рішення, але не слід забувати, що процес збирання відомостей потребує часу та фінансових ресурсів, тому витрати на додаткову інформацію не повинні перевищувати ефект від покращання рішення. Крім того, перенасиченість інформацією збільшує час на її обробку, а отже і на підготовку рішення, та спричиняє несвоєчасність його прийняття. Тому керівництву слід подавати лише факти, необхідні для прийняття рішення, але при цьому не слід забувати, що надмірне узагальнення також не сприяє підвищенню якості управлінських рішень.

Отже, для підвищення надійності функціонування органів управління за рахунок інформаційного чинника вона має забезпечуватися кваліфікованими аналітиками, різноманітними джерелами постачання інформації та надійними засобами зв'язку і передачі даних для прийняття обґрунтованого рішення і доведення його до виконавців. Для повсякденних умов діяльності існують нормативно визначені терміни, що відводяться управлінцям на виконання того чи іншого завдання залежно від його складності, масштабів, кола осіб, яких

воно стосується, рівня управління тощо. Досвід свідчить, що спеціальна операція розвивається дуже динамічно, внаслідок чого значно зменшується резерв часу на обробку інформації, прийняття адекватних рішень та їх реалізацію. За таких умов рішення здебільшого доводиться приймати у реальному масштабі часу з урахуванням ресурсних обмежень через те, що управлінське рішення має бути реалізоване раніше, ніж ситуація знову зміниться і не відповідатиме вжитим заходам.

Таким чином, аналіз застосування сил і засобів під час проведення спеціальних операцій, попередніх наукових досліджень свідчить, що пріоритетним напрямом в удосконаленні управління під час виконання завдань підрозділами Національної гвардії України є створення автоматизованого відображення наземної та повітряної обстановки на планшетах та моніторах автоматизованих робочих місць посадових осіб управління та штабу бригади, використання програмних продуктів щодо підтримки прийняття рішення командира. Це дозволить в єдиній системі автоматизованого управління проводити розвідку, збір, обробку, доведення даних, розподіл завдань всієї операції у режимі часу, близькому до реального, і підвищити ефективність системи управління.

УДК 355.421

Дорофєєв А.С., слухач 718 навчальної групи оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМАНДИРОМ БРИГАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДІЙ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС УЧАСТІ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ

Всі ми повинні розуміти, що наслідком проведення антитерористичної операції на Сході країни та сукупності проведених і майбутніх політичних і військово-політичних кроків по деокупації АР Крим стане відновлення державного контролю над українськими територіями і відновлення контролю Державного кордону України. Це буде беззаперечно. Але для відновлення конституційного правопорядку на цих територіях потребуватимуться ще значні зусилля. Для цього будуть проведені стабілізаційні дії і від того, чи розуміємо ми роль і місце наших військових частин в цих діях, обсяг і порядок організації окремих стабілізаційних заходів, залежить відновлення мирного життя.

Тому актуальність початку опрацювання цієї теми важко переоцінити.

В ході її викладення ми розглянемо:

1. Особливості воєнних конфліктів сучасності;
2. Аналіз нормативно-правового забезпечення застосування національної гвардії України у стабілізаційних діях;

1. Особливості воєнних конфліктів сучасності.

Війна постійно змінює свій облік. Важко завчасно передбачити характер воєнного конфлікту, специфіку його розвитку і протікання. Наявність на полі бою сучасного конфлікту великої кількості потенційних учасників створює умови для його трансформації з одного виду в інший. Вже сьогодні

малоймовірно, що воєнний конфлікт буде мати чіткі характеристики тільки регулярного або іррегулярного типу.

Досвід останніх років переконливо свідчить, що регулярним військовим формуванням можливість зіткнутися на полі бою з іррегулярними військовими формуваннями значно вище, ніж з регулярними військами противника. Сучасний воєнний конфлікт таким чином невідворотно носить змішаний, комбінований, гібридний характер.

2. Аналіз нормативно-правового забезпечення застосування національної гвардії України у стабілізаційних діях.

Стабілізаційні дії військових частин (підрозділів), можуть бути складовими стабілізаційної, оборонної, наступальної (контрнаступальної) та операції з виведення військ (сил) з-під ударів противника. Тому, проводячи аналіз нормативно-правового забезпечення необхідним є звернути увагу залучення сил і засобів НГ України саме до виконання таких завдань, як:

- посилення охорони ділянки державного кордону (морського узбережжя);
- участь у посиленні охорони повітряного простору держави;
- прикриття ділянки державного кордону (морського узбережжя);
- участь у ізоляції району збройного конфлікту;
- боротьба з диверсійно-розвідувальними силами противника та незаконними збройними формуваннями;
- охорона та оборона важливих об'єктів і комунікацій;

Основа теоретичних положень застосування сил Національної гвардії України закладена, по-перше, у "Засадах підготовки і застосування Збройних Сил України" та Бойових статутах Збройних Сил України, в яких визначені загальні завдання, що виконуються у стабілізаційних діях для всіх військових формувань і правоохоронних органів держави.

Окремо, що стосується безпосередньо НГ України. Так, у додатку Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, затвердженої Указом Президента України від 14 березня 2016 року №92/2016 визначені завдання та роль складових сектору безпеки і оборони, а також їх розподіл відповідальності.

У законі «Про Національну гвардію України» визначені основні функції, а саме: участь у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, а також заходів щодо недопущення масового переходу державного кордону з території суміжних держав; участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності; участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру (стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, застосування засобів ураження, пандемій, панзоотій тощо), що створюють загрозу життю та здоров'ю населення тощо, які безпосередньо підтверджують роль НГ у стабілізаційних діях.

Також, відповідно до указу Президента України №555/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року "Про нову редакцію Воєнної доктрини України" визначені головні тенденції, що впливають на воєнно-політичну обстановку в регіоні довкола України, воєнно-політичні виклики, які можуть перерости в загрозу застосування воєнної сили проти України, а також основні цілі у сфері воєнної політики України, а саме: відсіч збройній агресії з використанням усіх необхідних сил і засобів, форм і способів збройної боротьби, недопущення ескалації та поширення агресії на території України; забезпечення захисту державного кордону України, ліквідація (локалізація, нейтралізація) збройного конфлікту на початковій стадії і недопущення його переростання у війну тощо.

У Рекомендаціях з проведення оборонного огляду в Збройних Силах України визначений перелік викликів та загроз національній безпеці у сфері оборони, сценаріїв застосування військ (сил), можливих завдань та імовірність їх виникнення: чинники формування зовнішньополітичних умов, що впливатимуть на рівень безпеки держави; характерні риси еволюції сучасного та майбутнього світу; загальна характеристика сучасних та майбутніх конфліктів; глобальні виклики та загрози.

Також, повноваження НГУ у стабілізаційних діях закріплені в Конституції України та Законах України: "Про правовий режим надзвичайного стану", "Про поліцію" та ін. Окремі повноваження закріплені Постановами Кабінету Міністрів України: "Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України" тощо. Положення перелічених нормативно-правових актів деталізовані в відомчих наказах МВС України.

Таким чином, Національна гвардія України займає одне з головних місць у стабілізаційних діях при виконанні завдань ОГП. Останнім часом прийнято

низку нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Національної гвардії України у стабілізаційних діях при виконанні завдань ОГП, але правова база має поки що незакінчений, фрагментарний характер, слабо систематизована; деякі норми значно застаріли і гальмують процес реформування ЗС України, в тому числі і Національної гвардії України.

Кіреєв О.М. слухач факультету підготовки керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ЩОДО МЕТОДИКИ ОЦІНКИ РІВНЯ МІГРАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ У КРАЇНІ ПОХОДЖЕННЯ НЕЛЕГАЛЬНИХ МІГРАНТІВ

На сучасному етапі розвитку світового співтовариства особливої гостроти набуває проблематика протидії нелегальній міграції.

Міграційна ситуація в Україні, насамперед, обумовлювалася загостренням соціально-політичної обстановки в ряді країн Близького Сходу, Азії та Північної Африки.

Як показує досвід провідних країн світу, комплекс проблемних питань боротьби з нелегальною міграцією вирішується в контексті створення ефективної системи постійного моніторингу загроз, визначення їх пріоритетності для обґрунтування та прийняття відповідних управлінських рішень та побудови відповідної системи контролю за їх виконанням.

Сукупність послідовних заходів антиризикової діяльності охоплює чотири етапи: виявлення загрози і встановлення відповідних їм ризиків; аналіз ризиків; контроль за ризиками; фінансування ризикової сфери.

Кожний з цих етапів передбачає здійснення великої кількості різноманітних і цілеспрямованих заходів, які формують механізм запобігання ризикованим ситуаціям.

Оцінка загроз здійснюється аналітиками окремо щодо кожної загрози або групи ідентичних загроз.

За результатами оцінки загроз визначаються зовнішні та внутрішні фактори, які негативно впливають (діють) на сферу безпеки державного кордону (далі - фактори впливу).

Визначення факторів впливу здійснюється з урахуванням чотирирівневої системи контролю за в'їздом та перебуванням в Україні іноземців та осіб без громадянства:

- у країнах походження нелегальних мігрантів;
- у державах, що межують з Україною;

у пунктах пропуску через державний кордон та поза ними (під час здійснення прикордонного контролю і забезпечення охорони державного кордону поза пунктами пропуску);

в Україні (дотримання строків тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні).

Одними із зовнішніх чинників у сфері нелегальної міграції, які підлягають оцінці у контексті проведення оцінки загроз та аналізу ризиків, є ситуація в країнах походження нелегальних мігрантів та події, що можуть обумовлювати здійснення ними спроб незаконного перетинання кордону.

З метою оцінка впливу параметрів обстановки, яка склалася в країні походження на потенційну кількість біженців (нелегальних мігрантів) нами було розроблено модель.

В основу моделі покладено метод побудови кортежів. На верхньому рівні ієрархії кортежів знаходиться показник рівня нелегальної міграції у країні походження. Ця величина залежить від параметрів обстановки, яка склалася в цій країні. Узагальнюючим фактором є перелік. Нами було визначено такі основні параметри, які ми включили до переліку, а саме: військово-політичний стан, гуманітарна ситуація, економічний стан, стихійні лиха, катастрофи.

Формалізовано це представляється у вигляді кортежу. Кожна зі складових кортежу формується у сукупність відповідних складових.

Наприклад **Військово-політичний стан** (A) кортежу представлено у вигляді наступних параметрів.

A¹ військовий конфлікт:

a^{1.1} площа території, на якій розгортається військовий конфлікт;

$$Sa^{1.1} = S^k/S^z$$

де S^k площа території на якій відбувається конфлікт, S^z загальна площа країни

a^{1.2} кількість осіб, які проживають на території військового конфлікту;

$$Na^{1.2} = N^k/N^z$$

де N^k кількість осіб, які проживають на території військового конфлікту
N^z кількість осіб, які проживають в країні.

a^{1.3} кількість цивільних осіб, які загинули за час конфлікту;

$$Na^{1.3} = N^d/N^k$$

де N^k кількість осіб, які проживають на території військового конфлікту
N^d кількість осіб, які загинули під час конфлікту.

a^{1.4} кількість військових, які загинули за час конфлікту;

$$Na^{1.4} = N^{dw}/N^w$$

де N^w кількість військових, які приймають участь у військового конфлікту
N^{dw} кількість військових, які загинули під час конфлікту.

a^{1.5} кількість осіб, які можуть бути втягнуті у конфлікт;

a^{1.6} мобілізація цивільного населення.

A² етнічний, релігійний конфлікт:

a^{2.1} площа території, на якій розгортається етнічний конфлікт;

a^{2.2} чисельність представників, ворогуючих етнічних груп які проживають на території, на якій відбувається конфлікт;

a^{2.3} кількість цивільних осіб, які загинули за час конфлікту;

a^{2.4} кількість представників ворогуючих етнічних груп які можуть бути втягнуті у конфлікт;

a^{2.5} можливості влади країни щодо врегулювання конфлікту.

A³ терористична активність:

a^{3.1} наявність терористичних організацій на території країни;

a^{3.2} періодичність здійснення терористичних актів у країні;

a^{3.3} кількість цивільних осіб, які загинули в результаті терористичних актів;

a^{3.4} можливості влади країни щодо боротьби з терористами.

Кожний з параметрів найнижчого рівня оцінюється за вербально-числовою шкалою. Що дозволяє визначити рівень загрози нелегальної міграції.

Таблиця 1

Вербально-числова шкала для вимірювання рівня загрози

№	Змістовний опис градацій	Числове зазначення
1.	Дуже висока	0,8 – 1,0
2.	Висока	0,64 – 0,8
3.	Середня	0,37 – 0,64
4.	Низька	0,2 – 0,37
5.	Дуже низька	0,0 – 0,2

Таким чином, загрозу можна визначити як числове значення, яке дозволить здійснити вимірювання масштабів та ймовірності загрози. Інформація, що дозволяє у певній мірі оцінити масштаб загрози, дає можливість порівнювати різні загрози та окреслювати пріоритети.

Виходячи з вищевикладеного оцінка загрози повинна враховувати тип кордону, в тому числі, географічний характер поверхні уздовж лінії кордону; містити виразно окреслену сферу та мету аналізу; спиратися на детально перевірену інформацію; пропонувати вичерпну аргументацію і окреслювати джерела даних та інформації; охоплювати окреслені часові рамки з урахуванням історичних даних; визначати неясності та обмеження у сфері даних. Опис загрози повинний бути короткий, простий та зосереджений на найсуттєвіших чинниках; охоплювати: профіль об'єктів (осіб, транспортних засобів тощо), спосіб дій, маршрути, помічників, мотив дій, тренди і прогнози, push factors (фактори виштовхування).

УДК 355.421

Ковальчук Є.В., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, підполковник

ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ ВИСОКИХ ТЕМПІВ НАСТУПУ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ У НАСТУПАЛЬНОМУ БОЮ З ПОЛОЖЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ЗІТКНЕННЯ З ПРОТИВНИКОМ

Наступ – вид воєнних дій, який об’єднує наступальні бої, окремі удари, бої з відбиття контратак і контрударів противника, його переслідування та інші дії, що здійснюються за єдиним планом у межах виконання бойового завдання.

Наступальний бій – форма воєнних дій тактичного рівня, яка являє собою організовані й узгоджені за метою, завданням, місцем і часом удари, вогонь і маневр частин і підрозділів для розгрому певного угруповання противника та оволодіння його територією в обмеженому районі за короткий час. Різновидами наступального бою можуть бути: наступ на противника, що обороняється; наступ на противника, що відходить (переслідування); наступ на противника, що наступає (зустрічний бій).

Метою наступу частини є розгром противника й оволодіння важливими районами місцевості, що забезпечує сприятливі умови для подальших дій, виконанням таких основних тактичних завдань: надійне прикриття частин і підрозділів від ударів з повітря; надійне вогневе ураження противника (особливо на головному напрямку); розгром противника, що обороняється, в усій смузі наступу частини; зрив висування та розгортання резервів противника і заборона їх об’єднання з головними силами; своєчасне оволодіння районами, від утримання яких залежить стійкість оборони противника; захоплення вигідних для подальших дій рубежів, що визначені у бойовому завданні.

Сучасні умови ведення воєнних дій вимагають від наступу:

надійного вогневого ураження противника, який протистоїть частині, з одночасним впливом на його резерви і важливі об’єкти в глибині оборони (у тому числі із залученням до участі підрозділів частини у масованому вогневому ударі старшого начальника);

наращення зусиль військ для розвитку успіху на головному напрямку бою й окремих ударах (механізованих і танкових підрозділів) під час розгрому підрозділів противника на першій позиції і позиціях резервів противника, введення у бій другого ешелону частини, відбиття контратаки противника тощо;

застосування в бойових діях підрозділів артилерії, протиповітряної оборони; доданої та підтримуючої армійської та штурмової авіації, тактичного

повітряного десанту, передових, рейдових, штурмових і обхідних загонів, підрозділів спеціальних військ тощо;

переслідування противника, що відходить.

Наступ частини повинен проводитися у *високому темпі*, безупинно, вдень і вночі, з швидким перенесенням зусиль вглибину, з широким застосуванням охоплення та обходів противника, у тому числі і повітрям, із завданням по противнику одночасних ударів з фронту, флангів, тилу та знищенням противника по частинах.

Способи переходу частини в наступ розвиваються разом зі змінами засобів збройної боротьби, зростанням вогневої могутності, ударної сили, рухомості і маневреності військ.

Наступ на противника може здійснюватись з висуванням із глибини або із положення безпосереднього зіткнення з противником.

Наступ частини на противника, що займає підготовлену оборону, здійснюється, як правило, з положення безпосереднього зіткнення з противником, а на противника, що поспішно перейшов до оборони, – і з висуванням із глибини.

Наступ з положення безпосереднього зіткнення з противником частина здійснює у заздалегідь створеному бойовому порядку, як правило, із положення оборони після необхідного перегрупування, зайняття вихідного положення для наступу з висуванням з глибини та одночасною зміною військ.

Важливими показниками наступальних дій є темп просування військ та її тривалість.

Найбільш впливовими факторами на темп наступального бою є:

- співвідношення сил і засобів сторін;
- наявність сучасних (більш ефективних) зразків ОВТ, боєприпасів та АСУ;
- характер місцевості;
- моральний дух особового складу;
- компетентність командирів.

УДК 355.421

Максимів О.С., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В ЗОНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ З ВВЕДЕННЯМ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

Бригада оперативного призначення Національної гвардії України, у відповідності до закону України «Про Національну гвардію України» та закону України «Про правовий режим надзвичайного стану» за призначенням та своїми функціями приймає участь у проведенні заходів правового режиму надзвичайного стану.

Під час введенням правового режиму надзвичайного стану в окремому регіоні держави виконання завдань (специфічних дій, пов'язаних з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій) бригадою оперативного призначення Національної гвардії України спільно з іншими силовими структурами, внаслідок недостатньої координації управління підрозділами різних силових структур може привести до не злагодженості дій.

Керівникам підрозділів різних силових структур важко взаємодіяти між собою (виконувати (або віддавати) розпорядження). Однак успіх виконання покладених на оперативний штаб завдань, до яких залучаються декілька силових структур держави, буде залежати від того чи здатні вони вчасно за єдиними сигналами оповіщення, завданнями, місцем, часом, можливими варіантами дій виконувати однакові завдання за специфікою (режимні заходи, оперативно-розшукові, посилення охорони, евакуація населення, тощо). Для якісного загального управління частинами і підрозділами під час виконання завдань в зоні відповідальності з введенням надзвичайного стану, необхідно вдосконалювати роботу органів управління, уточнювати функціональні завдання частинам та підрозділам в масштабі реального часу. Наведену проблему слід розглядати у контексті спільних операцій з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (природного або техногенного характеру). Вирішення виникаючих недоліків у взаємодії різних силових структур, які виконують спільні завдання полягає в розробленні спеціальної концепції, виходячи з ймовірних загроз.

УДК 355.421

Мангул С.А., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор;
Мороховський М.Л., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

СПОСІБ ДІЙ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ ОДНОЧАСНОМУ ВИНИКНЕННІ КІЛЬКОХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

Погіршення екологічної обстановки, урбанізація, науково-технічний прогрес, збільшення кількості транспортних засобів, нестабільна політична ситуація та воєнні конфлікти – все це призводить до збільшення кількості аварій, катастроф, стихійних лих та інших надзвичайних ситуацій.

Під поняттям "надзвичайна ситуація" (НС) розуміється обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Сьогодні в Україні функціонують 23767 потенційно небезпечних підприємств та інших об'єктів, аварії на кожному з яких можуть призвести до виникнення надзвичайних ситуацій державного, регіонального рівнів. Так, враховуючи стан в якому знаходяться дані об'єкти, нестабільну соціально-політичну обстановку в державі, а саме загрози виникнення терористичних актів, ймовірність одночасного виникнення НС техногенного характеру постійно зростає.

Одним з пріоритетних завдань, що стоїть перед кожною демократичною державою є захист населення від будь-яких негативних тенденцій, що можуть спричинити загибель людей або завдати шкоду їх здоров'ю, тобто цивільний захист. Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту (ЄДС ЦЗ).

З огляду на статус та специфіку службово-бойової діяльності, саме Національна гвардія України (НГУ), яка входить до складу ЄДС ЦЗ, одна з перших залучається до виконання завдань з реагування на надзвичайні ситуації.

Важливо зауважити, що одна ситуація може виникнути одночасно в зонах відповідальності кількох оперативно-територіальних об'єднань, або в одній зоні відповідальності оперативно-територіального об'єднання може виникнути водночас кілька ситуацій, від чого, в першу чергу, залежатиме склад сил та засобів угруповання НГУ (одного чи кількох).

Для оперативного вирішення завдань, прийняття рішення доцільно використовувати сценарно-ситуаційний підхід. Реалізувати даний підхід можливо шляхом застосування відповідного способу формування складу сил та засобів угруповання НГУ з реагування на НС техногенного характеру.

Вихідними даними цього способу є база сценаріїв виникнення НС техногенного або природного характеру, яка складається з набору типів ситуацій, що можуть виникнути у зоні відповідальності певного ОТО НГУ.

Сутність способу полягає: створення оперативного штабу, оцінювання обстановки, розпізнавання ситуації, що склалася згідно з класифікатором НС, визначення часу на реагування, вибір з бази даних завчасно прогнозованих сценаріїв і ситуацій найбільш схожого сценарію реагування на ситуацію, що склалася, адаптація вибраного сценарію для виконання завдань у визначених районах, уточнення розрахунку сил і засобів угруповань ОТО НГУ, передислокація визначених сил та засобів у райони виконання завдань, створення угруповань, доукомплектування угруповань (за необхідністю), виконання СБЗ у складі функціональної підсистеми ОГП та забезпечення дорожнього руху у системі Цивільного захисту України, повернення в ППД.

Після закінчення виконання СБЗ, розроблений сценарій реагування на НС заноситься у відповідні розділи до Баз даних завчасно прогнозованих сценаріїв і ситуацій.

Напрямок подальшого дослідження буде розроблення сценарію дій угруповань НГУ при одночасному реагуванні на НС ТХ зонах відповідальності Південного та Центрального ОТО.

УДК 355.421

Михайліченко В.М., слухач 718 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

Розглядаючи одну з основних функцій Національної гвардії України – охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час

ліквідації кризових ситуацій виникає проблемне питання щодо забезпечення інформацією про обстановку в зоні відповідальності частин та підрозділів в інтересах підготовки та застосування своїх сил і засобів при виконанні службових завдань.

При виконанні завдань оперативна обстановка дуже швидко змінюється. Дану інформацію ми можемо отримати у взаємодіючих підрозділах правоохоронних органів, інших формувань. Тому певна інформація, що була отримана до початку виконання завдання через декілька хвилин може бути вже не актуальною.

Метою доповіді є вивчення проблемних питань з організації несення служби при раптово виникаючих обставинах, різкій зміні в оперативній обстановці в кризовій ситуації. Тактиці дій підрозділів НГУ та керуванні підрозділами. Переважності сил та засобів НГУ та НП.

Об'єктом дослідження є діяльність підрозділів НГУ військових частин з ОГП при веденні кризової ситуації під час забезпечення масового заходу.

1. Під час масових заворушень правоохоронці постійно стикаються з проблемою правового врегулювання відносин між суб'єктами права, на котрих покладено правоохоронні обов'язки щодо припинення масових заворушень. . Відповідно до Закону України про НГУ, основним суб'єктом з припинення МЗ та координації правоохоронних органів під час масових заворушень є НГУ.

Врегулювати співвідносини між правоохоронними суб'єктами органами державної влади та місцевого самоврядування можливо лише відповідним нормативним документом Кабінету Міністрів України , в якому визначити в рамках діючого законодавства порядок взаємодії між ними, координацію шляхом створення оперативного штабу (ОШ) для моніторингу змін в оперативній обстановці, своєчасного реагування на загрози публічної громадської безпеки та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо комплексного врегулювання співвідносин між суб'єктами права для ЗГБ.

Правоохоронні функції НГУ притаманні силам безпеки, згідно до закону України про НГУ від 13.03.2014:

Охорона громадського порядку (п.2);

Участь у забезпеченні ГБ під час проведення масових заходів (п.3);

участь у припиненні масових заворушень (п.11);

Забезпечення охорони органів державної влади(п.4)

Охорона дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні(п.7);

Участь у ліквідації наслідків надзвичайних або кризових ситуацій на об'єктах, що охороняються(п.15);

Участь у припиненні групових протиправних дій , взятих під варту, засуджених(п.19);

Внесення відомостей до реєстру зниклих безвісті осіб за особливих обставин (п.20);

Конвоювання, Екстрадиція ,участь у розшуку переслідуванні затриманні взятих під варту які втекли(п.3Розділу 8).

НГУ по-перше, не є центральним органом виконавчої влади, суб'єктом закону України про ОРД та КПК України.

НГУ не в змозі самостійно та вчасно отримувати оперативну інформацію для прийняття раціонального та законного управлінського рішення, здійснювати своєчасні превентивні заходи, ініціювати проведення

будь-яких слідчих дій відносно події, котра за ознаками є кримінальним правопорушенням та має ознаки складу злочину передбаченого ст. 294 Кримінального кодексу України – масові заворушення.

Ст.293 КК України- групове порушення громадського порядку Організація групових дій, що призвели до грубого порушення громадського порядку, або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємств, установ, організацій, а також активна участь в таких діях.

Об'єкт злочину- порядок поведінки груп людей в громадських місцях. Груповий характер посягання значно підвищує суспільну небезпеку відповідних дій.

Групові дії які порушують громадський порядок-це дії значної кількості осіб декількох десятків чи навіть сотен.

Проблемне питання Командира:

1. Постійно підтримує взаємодію з НП та підпорядковується йому.
2. Старший керівник під час заходів з Національної поліції.
3. У командира постійно з собою повинно бути мінімум 3 радіостанції.

Чисельність сил та засобів Національної гвардії України більше в 10-15 раз від сил Національної поліції;

правильна, злагоджена тактика дій підрозділів;

о/с національної поліції не знає та не володіє нашою тактикою, не знає як починаємо, чим діяти;

командир знає всіх своїх людей, знає всі бойові порядки;

Приклад:

НП дає команду вийти без щитів, а при ускладненні обстановки ми починаємо їх отримувати і передавати один – одному; 2014 рік 06 квітня (де вийшли без щитів).

УДК 355.421

Перепічка В.М., слухач 718 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ТА АКТИВНОЇ ОБОРОНИ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС МАСОВИХ ЗАХОДІВ (МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ)

На даний час буде актуально вдосконалювати тактику застосування підрозділів Національної гвардії України під час масових заходів та масових заворушень. Вдосконалення тактики буде залежати від засобів індивідуального захисту, активної оборони та транспортних і спеціально-технічних засобів забезпечення правопорядку, які повинні надходити у підрозділи паралельно з нормативно правовою базою їх застосування (з відео інструкцією по застосуванні даних видів у тих чи інших обставинах на правовій основі).

Досвід 2013-2014 років показав що нам є над чим працювати, тому пропоную розглянути такі пропозиції:

1. Використання пневматичних маркерів для позначення активних правопорушників та інших осіб за потреби (маркери на основі пейнтбольних автоматів з фарбою);

На основі використання даного засобу, можлива краща ідентифікація і виявлення правопорушників для групи вилучення, а також психологічний тиск на правопорушника при влученні в нього фарбою.

Спосіб застосування:

- вмонтовані у щити;
- у вигляді рушниць; (застосовують військовослужбовці моноліту 2);
- використання маркерних снайперів; (із замаскованих позицій);

Даний вид спеціального засобу використовується у США та Японії.

2. Використання води з не високим тиском та вогнегасників при підході до бойових порядків підрозділів.

- вмонтовані в щити;
- у вигляді рукавів;

На основі даного спеціального засобу можливе часткове зупинення активних дій натовпу та дало б змогу бойовим порядкам тримати натовп на визначені дистанції.

Даний вид засобу не використовується в іноземних країнах.

3. Використання електричних шокерів вмонтованих в палку резинову.

Використання даного спеціального засобу дає змогу бойовим порядкам тримати на відстані натовп а також захистити кожного військовослужбовця при спробі відібрати щит або висмикнути військовослужбовця з бойового порядку.

Даний вид спеціального засобу використовує з 2013 року поліція Російської Федерації.

4. Вмонтовані відеокамери у шоломи що дасть змогу керівникам спеціальної операції бачити що відбувається безпосередньо у бойових порядках для прийняття рішення, а також це може стати основним засобом фіксації правопорушників.

Даний вид спеціального засобу використовують США, Франція та інші держави (у вигляді екшин камер).

Таким чином, впровадження нових зразків індивідуального захисту, активної оборони та спеціально-технічних засобів забезпечення правопорядку та вироблення нової та вдосконалення існуючої тактики дій під час масових заворушень підвищать ефективність дій Національної гвардії України.

УДК 355.421

Полуденний К.О., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ДОСВІД ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ІСТАР ПІД ЧАС АТО, ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПЕРЕПОНИ НА ШЛЯХУ ДО ПІДВИЩЕННЯ БОЙОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВОГНЕВИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Досвід ISTAR (intelligence, surveillance, target acquisition and reconnaissance), є актуальним у контексті невідворотності зміни підходів до управління військами і необхідності підвищення бойової ефективності протистояння України у військовій агресії. Дослівно ISTAR можна трактувати як інтелект , спостереження виявлення цілей і розвідка. У своєму макроскопічному сенсі ISTAR є практикою, яка пов'язує декілька функцій бою разом, допомагаючи бойовим підрозділам використовувати свої технічні засоби розвідки та керувати інформацією, яку вони збирають. Інформація збирається на полі бою шляхом систематичного спостереження як елементами бойових порядків , різноманітних автоматизованих систем розвідки, різноманітних електронних датчиків. Спостереження виявлення цілей та розвідка є методами отримання цієї інформації. Потім інформація передається персоналу розвідки(розвідувально-аналітичному центру розвідки) для аналізу, а потім

командиру та його заступникам для вироблення замислу бою та планування бою (операції).

Перехід від застарілих концепцій управління військами до більш сучасних і ефективних в Україні припав на час відбиття військової агресії сусідньої держави і тому з одного боку завдання прискорення такого переходу стоїть на найвищому державному рівні а з іншого боку є життєвим інтересом кожного учасника спеціальної операції.

Управління процесами у військовій сфері не має бути менш прогресивним ніж в економіці. При цьому в прогресивному світі включно з Україною перехід від планової моделі економіки до ринкової остаточно відбувся через доведену ефективність останньої. В умовах планової економіки управління всіма процесами здійснювалось виключно з єдиного центру що призводило до значних заторів у кожній ланці управління і врешті-решт до втрати можливості своєчасно реагувати внутрішні збройні конфлікти та вплив зовнішніх факторів а як наслідок до неадекватності стану системи реальності.

У 90-х роках ХХ ст. у провідних країнах світу почався перехід від централізованого управління військами до мережоцентричного що передбачає об'єднання у реальному часі в єдину мережу всіх учасників бойового простору, джерела інформації органи управління і засоби ураження.

У перші роки незалежності український військовий сектор прогавив комунікаційну революцію яка склалась у світі, але зараз управління військами має всі можливості підвищити бойову ефективність за рахунок досягнення інфокомунікаційної переваги. Користуючись новітніми розробками телекомунікаційних та інструментальних засобів БПЛА процедур збору та аналізу і розповсюдження розвідданих протягом спеціальної операції тисячі тактичних підрозділів на лінії зіткнення здобувають досвід в унікальній асиметричній війні 4-го покоління.

Спираючись на підтримку провідних країн світу Україна має можливість впровадити цілі концепції та розробити оновленні доктрини у військовій сфері, враховуючи як досвід власних підрозділів, здобутий за час АТО, так і доробки країн НАТО, які на даний момент є незаперечними лідерами в ефективності застосування військ.

УДК 355.421

Романюк В.І., слухач 718 навчальної групи оперативно-тактичного факультету
Національної академії Національної гвардії України, капітан

АНАЛІЗ ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ПОЛІЦІЇ ТА ЖАНДАРМЕРІЇ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ У СТАТУСІ ВІЙСЬКОВОЇ УСТАНОВИ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ, АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В ОРГАНІЗАЦІЮ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Процеси демократизації суспільного життя та формування основ державного ладу на засадах всебічного дотримання права у таких найрозвиненіших країнах ЄС, як Англія, Франція, Німеччина, Італія, Бельгія, породили позитивну тенденцію, відповідно до якої поліція, як невід'ємний елемент державного апарату, набула статусу сервісної служби, що спеціалізовано надає послуги населенню з оперативного забезпечення громадської безпеки і порядку (правопорядку) в державі.

Реалізація такого завдання, як забезпечення громадської безпеки та громадського порядку, передбачає виконання поліцією багатьох специфічних функцій, що входять до кола її основних завдань. Зокрема, це робота із оперативного і силового захисту прав та свобод громадян, профілактики та запобігання правопорушенням, боротьба зі злочинами загальнокримінальної спрямованості, забезпечення безпеки дорожнього руху і руху на воді тощо. Але виконання завдань із забезпечення громадської безпеки в іноземних державах покладається не тільки на поліцейські підрозділи, але й на інші формування, що мають правоохоронні функції та тісно взаємодіють між собою.

Специфіка взаємодії поліції з іншими підрозділами охорони правопорядку залежить від структури поліцейських систем держав, яку можна розглянути за існуючими моделями систем забезпечення внутрішньої безпеки, які діляться на фрагментарну, централізовану і інтегровану. Фрагментарна модель використовується в США, Канаді, Швейцарії. Характерною її особливістю є традиційне залучення військових сил (Сухопутних військ, Морської піхоти та Національної гвардії) до забезпечення громадської безпеки.

Централізована модель поділяється на 2 види. До першої належать держави, які забезпечують свою внутрішню безпеку тільки силами цивільної поліції без спеціальних поліцейських формувань збройних сил: Швеція, Данія, Норвегія, Фінляндія, Ірландія. До другого виду відносяться держави з постійним використанням спеціальних поліцейських формувань збройних сил – жандармерії: Франція, Іспанія, Італія, Португалія, Люксембург, Туреччина,

Ізраїль, Китай. Для цих країн характерне використання в забезпеченні громадської безпеки, як національної поліції, так і жандармерії.

Що стосується інтегрованої моделі структури поліцейської системи, то західні теоретики її часто розглядають як “помірно децентралізовану систему”, широко зустрічаються поняття “комбінована система” і “система компромісів”. У списку держав, які представляють цю систему, фігурують Німеччина, Австрія, Великобританія, Японія та ін.

Під час саміту Вищої ради генеральних директорів і командувачів структурами-членами ЄІЕР прийнято рішення про надання **Національній гвардії України статусу повноправного члена Асоціації**.

З урахуванням досвіду діяльності жандармерій західноєвропейських країн доцільно посилити роль Національної гвардії України у сфері забезпечення громадської безпеки, так як значення у виконанні цих завдань значно підвищується, особливо при виникненні надзвичайних ситуацій, а при введенні правового режиму надзвичайного стану роль Національної гвардії України є визначальною.

На сьогодні в службовій діяльності підрозділи Національної гвардії України використовують “Методичні рекомендації типових тактичних прийомів дій підрозділів Національної гвардії України із забезпечення охорони громадського порядку та з припинення масових заворушень (нова тактика)”.

УДК 355.421

Смітюх Р.С. слухач 718 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ВІДБОРУ ТА ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ УЧАСТІ У МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ

Участь України у міжнародних миротворчих операціях з підтримання миру і безпеки є однією із вагомих складових її зовнішньої політики. Україна бере активну участь у них, оскільки вона впевнено входить до десяти найбільших держав–контрибуторів ООН та є активним учасником у врегулюванні воєнно-політичних конфліктів та у забезпеченні міжнародної безпеки.

Актуальність оновлення підходів до підготовки персоналу миротворчих підрозділів Національної гвардії України є безперечною, адже від цього

залежить успіх виконання миротворчих завдань у сучасних умовах і безпека самих миротворців.

У миротворчій операції можна виділити два основних етапи: етап активних дій багатонаціональних збройних сил з припинення конфлікту сторін і етап забезпечення безпеки населення і відновлення влади в районі конфлікту.

На першому етапі миротворчої операції основною силою виступають багатонаціональні збройні сили (виконання завдань щодо запобігання конфлікту, контролю за додержанням угод, роз'єднання сторін тощо).

На другому етапі миротворчої операції основною силою починають виступати поліцейські сили (виконання завдань щодо забезпечення безпеки населення, роззброєння і розформування формувань сторін, надання гуманітарної допомоги населенню і допомоги у створенні місцевих органів влади тощо). На цьому етапі багатонаціональні збройні сили починають виступати у якості допоміжних (роботи по розмінуванню місцевості, відновленню транспортної інфраструктури, протиепідеміологічні тощо).

Перспективним напрямком підготовки, на мою думку, є навчання українських військовослужбовців у Центрі вдосконалення кваліфікації поліцейських підрозділів з підтримання стабільності (CoESPU) у м. Віченца, Італійська Республіка.

Метою створення центру є підготовка миротворців інших країн за єдиною системою підготовки. Єдина система підготовки дозволяє готувати підрозділи типу карабінери – жандармерія. Як показує практика вони значно полегшують діяльність деяких важко озброєних підрозділів та створюють середовище, у якому цивільна поліція може ефективно функціонувати, вирішуючи повсякденні та перспективні проблеми з метою приведення ситуації у рамки закону.

Департамент миротворчих операцій ООН визначив, що навчальні програми Центру повністю відповідають стандартам ООН і, таким чином, слухачі отримують сертифікат “Індивідуальної кваліфікації Багатонаціональних спеціальних підрозділів”, що видається Департаментом миротворчих операцій.

Планується, що випускники Центру стануть ядром у свої національних формуваннях. Як частина проекту, Центр також буде використовуватись як центр розвитку доктрини та загальних оперативних процедур для відбору сил типу жандармерія – карабінери для участі у міжнародних миротворчих операціях з підтримання миру і безпеки.

На даний час більше сотні військовослужбовців Національної гвардії України пройшли підготовку у Центрі, половина з них взяла участь у миротворчих операціях.

УДК 355.421

Федоренко В.Л., слухач 717 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОБОТИ КОМАНДИРА ТА ШТАБУ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ МАРШУ

Робота командира і штабу щодо підготовки маршу полягає у проведенні організаційних і практичних заходів, основними з яких є: організація маршу; підготовка частин і підрозділів до маршу; підготовка вихідного району, маршрутів, районів привалів (відпочинку), вихідного рубежу, рубежів регулювання; морально психологічна підготовка особового складу; практична робота командира й управління частини.

Управління і штаб частини у своїй діяльності з підготовки маршу керуються такими принципами: забезпечення постійної бойової готовності до швидкого розгортання в бойовий порядок і вступу в бій; ведення безперервної розвідки з метою виключення раптовості в діях противника; планування похідної охорони на марші і сторожової охорони на привалах (відпочинку) з фронту, флангів, тилу і повітря; забезпечення тактичної самостійності колон на марші; уміння швидко залишати зайняті райони привалів і відпочинку і починати марш у стислі терміни; підтримання високої швидкості та забезпечення скритності руху під час маршу; організація надійної ППО на маршрутах висування, у районах привалів і відпочинку; уміння швидко здійснювати маневр для обходу руйнувань, затоплень, загороджень та інших небезпечних районів; висока якість інженерного, тилового і технічного забезпечення маршу; організація чіткого й безперервного управління на марші; організація комендантської служби.

Залежно від умов обстановки, бойового завдання і наявності часу робота командира і штабу частини щодо організації маршу може проводитися паралельним чи послідовним методом. Незалежно від прийнятого методу роботи командир повинен усвідомити отримане завдання, оцінити обстановку, прийняти рішення, віддати бойовий наказ, організувати взаємодію, всебічне забезпечення маршу, управління, комендантську службу, морально-психологічне забезпечення, здійснювати контроль за готовністю частин до маршу.

На основі усвідомлення завдання, оцінки обстановки і підготовленого штабом розрахунку маршу командир частини приймає рішення, в якому визначає: замисел маршу; бойові завдання частинам і підрозділам; основні

питання взаємодії; організацію управління та комендантської служби; завдання бойового, морально-психологічного та матеріально-технічного забезпечення.

Основою рішення є замисел маршу, в якому визначаються: побудова похідного порядку і розподіл сил і засобів по колонах; склад, завдання і віддалення передового загону, похідної охорони; маршрути (маршрут) і середня швидкість руху; вихідний рубіж і рубежі регулювання, кількість і тривалість привалів на перший добовий перехід; організація ППО на марші; порядок перебазування вертолітного підрозділу, якщо він додається.

Після визначення замислу і доповіді його старшому командирю та ознайомлення з ним своїх заступників, начальників родів військ і служб командир частини віддає попередні бойові розпорядження підрозділам, в яких, як правило, вказуються: дані про противника; завдання частини, маршрути руху, район зосередження (відпочинку) і час прибуття в призначений район (на зазначений рубіж), вихідний рубіж і рубежі регулювання руху; завдання частинам (підрозділам); завдання сусідів; час готовності до маршу.

Таким чином, марш завжди відігравав значну роль в бойовій діяльності військових частин Збройних Сил України, Національної гвардії України тощо. В сучасних умовах, коли діям військ в основних видах бою і його різновидах притаманні висока маневреність, динамічність і великий просторовий розмах, все частіше виникає необхідність частого пересування військ, яке, в більшості своїй, в умовах сучасної війни може здійснюватися на штатних, бойових і транспортних машинах підрозділів і частин, тобто шляхом здійснення маршу.

Вчасне прибуття в район виконання завдання на пряму залежить від організації роботи командира та штабу механізованої бригади при плануванні маршу. Зокрема, вміле здійснення розрахунків, що в першу чергу впливають на час початку маршу, встановлення місць для привалів, відпочинку, а також часу проходження вихідного рубежу (пункту) та рубежів (пунктів) регулювання.

У зв'язку з цим, керівні документи вимагають: більше уваги приділяти постійному вдосконаленню роботи командира та штабу бригади при плануванні маршу, а також водити колони на високих швидкостях, не допускаючи їх розтягування, маршового вишколу військ; на всіх навчаннях і заняттях вчити особовий склад організації маршу в короткі терміни, здійснення його на великі відстані в складних дорожніх умовах, при активній дії повітряного і наземного противника; безперервно підтримувати тверде управління військами при пересуванні, особливо в умовах застосування противником високоточної зброї та засобів радіо-електронної боротьби.

**Підсекція № 1.2 Актуальні проблеми бойового та логістичного
забезпечення дій формувань Національної гвардії України**

Керівник підсекції – начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення
полковник **Кайдалов Р.О.**;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри бойового та логістичного
забезпечення підполковник **Літвінов О.В.**

УДК 629.017

Беседін Ю.О., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Кайдалов Р.О.**, доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

**АНАЛІЗ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОЛІСНОЇ ТЕХНІКИ, ЩО
ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ІЗ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ
БЕЗПЕКИ**

Згідно із Законом Національна гвардія (НГ) є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до складу Міністерства внутрішніх справ (МВС) України. На озброєнні НГ України знаходяться та поступають на озброєння різноманітні зразки військової техніки необхідні для виконання службово-бойових завдань (СБЗ) за призначенням.

Основу парку військової техніки НГ України складає спеціальна колісна техніка (СКТ), як вітчизняна так і закордонна, що використовується у службово-бойовій діяльності (СБД), а саме водомети, спеціальні броньовані машини, спеціальні машини для доставки особового складу, автомобілі з охорони громадського порядку.

Встановлені специфічні умови використання СКТ при виконанні своїх задач вимагають від неї постійно пересуватися без втрати рухомості. Особливо важко це забезпечити у самий найважливіший етап – етап активних дій конфліктуючих сторін. У цей період з одного боку значно ускладнюються

умови руху, оскільки з'являються різноманітні перешкоди, а з другого боку підвищуються вимоги до маневреності.

На сьогоднішній день існуючий парк СКТ НГ України характеризується значною різномарочністю і великою кількістю модифікацій, але при цьому в значній мірі він представлений застарілими зразками, які за своїми тактико-технічними характеристиками (ТТХ) не у повній мірі забезпечують якісне виконання СБЗ. Все це призводить до таких неприпустимих подій, як повна втрата рухомості і зрив виконання завдання, пошкодження озброєння, машин, обладнання, травматизм і загибель особового складу.

Сьогодні вимагає вироблення покращених ТТХ СКТ, що характеризується показниками маневреності.

УДК 355.318:355.433.4:316.766.23

Бутузов В.Ю., слухач магістратури оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Адамчук М.М.**, кандидат військових наук, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, підполковник

ПІДХІД ДО ВИБОРУ СПОСОБІВ ЗАСТОСУВАННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ІСНУЮЧИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РЕСУРСИ

В останні роки питання вогневого ураження противника в ході локальних війн і збройних конфліктів набувають важливого значення.

Аналіз минулих локальних воєн і збройних конфліктів підтверджує відомий висновок про те, що перевага в силах і засобах в сучасних умовах далеко не завжди служить гарантом перемоги.

Поряд з тим, кожна локальна війна або збройний конфлікт вносить постійні суттєві корективи у форми і способи застосування військ (сил). Але загальним залишається те, що успіх протиборчих сторін залежить від уміння та можливості однієї із них завдати іншій максимально можливого ураження в живій силі та техніці. Основна роль у виконанні цього завдання належить артилерійським підрозділам, озброєним потужними вогневими артилерійськими засобами, способи застосування яких з обох сторін змінюються не тільки по причині появи нових зразків артилерійських систем, а й нових підходів.

Метою доповіді є висвітлення результатів проведеного аналізу способів застосування артилерійських підрозділів Збройних сил України в ході проведення операції Об'єднаних сил (антитерористичної операції).

Об'єктом дослідження є операція Об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони України (антитерористична операція).

Предметом дослідження є застосування артилерії у ході проведення операції Об'єднаних сил (антитерористичної операції).

УДК 355.45

Власов І.О., начальник кафедри тилового забезпечення інституту оперативного забезпечення та логістики Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, кандидат військових наук, доцент, полковник

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИВУЧОСТІ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖВІДОМЧИХ УГРУПОВАНЬ СИЛ ОБОРОНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СУМІСНИХ ЗАВДАНЬ З ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ, ЗАХИСТУ ЇЇ СУВЕРЕНІТЕТУ, ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА НЕДОТОРКАНОСТІ

Логістика (тил) як спеціальна організація забезпечення військ виникла разом з створенням армій. Її розвиток здійснювався паралельно з розбудовою збройних сил і способів ведення війни, операції і бою. Нові види озброєння, бойової техніки, способи ведення бойових дій висували нові умови до логістичного забезпечення, вимагали винаходити більш сучасні форми організації логістики і способи забезпечення. У свою чергу удосконалення логістики сприяло більш ефективному застосуванню нових ведення бойових дій, максимальному використанню наявних сил та засобів, досягнення перемоги в бою, операції і війні у цілому у більш короткі терміни.

З метою досягнення стратегічних цілей і виконання основних завдань, визначених Стратегічним оборонним бюлетенем України та Державною програмою розвитку Збройних Сил України (далі – ЗС України) на період до 2020 року у ЗС України продовжується планова поетапна робота щодо впровадження реформ, спрямованих на створення ефективною системи логістичного забезпечення, спроможною надавати логістичну підтримку складовим сил оборони, які встановленим порядком і на умовах, що визначені законодавством України, залучаються до виконання завдань з оборони держави.

Основу системи логістики сил оборони утворює система логістичного забезпечення ЗС України, першочерговим завданням яких, відповідно

Конституції України, є оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Питання відсічі та стримування збройної агресії з боку Росії набули найбільшої актуальності саме зараз, під час проведення ООС (АТО) на Сході нашої держави, а питання логістичного забезпечення, завданням якого є своєчасне постачання ПММ, речового майна і продовольства стало вирішальним та постійно перебуває в полі зору ЗМІ.

Кардинальні зміни в теорії і практиці військового мистецтва передових армій світу, викликані активним розвитком засобів збройної боротьби і зміною способів їх бойового застосування в операції (бою), нівелювали межу між фронтом і тилом, який потенційно перетворили на зону активного протиборства воюючих сторін. Відповідно виникла необхідність переглянути погляди на захист системи логістики від комплексної дії противника з урахуванням сучасного і перспективного стану сил і засобів ураження.

Однією з головних особливостей війн майбутнього є те, що вся потужність агресора буде функціонально направлена на безумовне ураження об'єктів економіки і логістики протиборчої сторони. В ході операцій воюючих сторін передбачається проведення потужніших інформаційних атак і масованих ударів непіотованої високоточної зброї різного базування по об'єктах інфраструктури (пунктам управління, аеродромам, базам, складам, трубопроводам, шосейним дорогам та залізниці і ін.).

В таких умовах різко зростає роль захисту військових частин (підрозділів) та об'єктів логістики у комплексі заходів забезпечення захищеності і підвищення живучості, що в свою чергу приводить до їх безпечної і стійкої роботи в операціях (бойових діях).

Система логістичного забезпечення угруповання в цілому та її основні складові в умовах ведення бойових дій повинні володіти ефективністю і стійкістю, що обумовлені живучістю угруповань логістики, залежною від живучості і захищеності кожного елемента структури, що є потенційно першочерговими цілями для противника.

Всі елементи військової організації пов'язані між собою і тим самим утворюють єдину структуру. Порушення цих зв'язків спонукає до виключення того або іншого елемента із загальної схеми функціонування, що може привести до дезорганізації структури в цілому. Тому для досягнення успіху в збройній боротьбі достатньо, розкривши структуру військової організації протидіючої сторони, порушити зв'язки між її важливими елементами. Одним з найважливіших і найуразливіших елементів військової організації є система логістики. З урахуванням її низької захищеності значно простіше і дешевше порушити зв'язки між ланцюгами постачання та військами, чим завдавати ударів, оскільки це призведе до дезорганізації всієї системи при значно

меншому ризику і витратах ресурсів. Отже, система логістики угруповання розглядається потенційним противником як найбільш приваблива ціль для комплексного розгрому авіацією, ракетними військами і артилерією, диверсійними (в т.ч. розвідувально-диверсійними) і терористичними силами (силами опору).

Таким чином можна зробити висновок про наявність протиріч між: все більш зростаючою загрозою дії диверсійно-розвідувальних сил (далі – ДРС) противника на систему логістики угруповання в наслідок невідповідності складу, стану, можливостей і способів застосування наявних сил і засобів захисту очікуваному масштабу і характеру дій ДРС противника; загостренням суперечностей, викликаних невідповідністю об'ємів заходів і способів захисту рівню потреб забезпечення живучості і стійкої роботи польових і стаціонарних об'єктів логістики.

Головними причинами такого стану є: з одного боку, все більш зростаючі можливості ДРС потенційного противника; з іншого боку - недооцінка загрози дій ДРС і наслідків її реалізації для системи логістики угруповання, виражена відсутністю сучасних сил і засобів захисту адекватних загрозі, і теорії, здатній забезпечити обґрунтування складу, структури, форм і способів застосування.

На сьогоднішній день ДРС, основу яких складають сили спеціальних операцій, реально перетворилися на стратегічну силу, здатну самостійно вирішувати цілий комплекс завдань, направлених на підрив військової і економічної потужності противника.

Особливе значення у війні майбутнього набуває комплексність розвідувально-диверсійно-терористичних дій, що досягається за рахунок сумісного проведення розвідувально-диверсійних, бойових партизанських, підривних, інформаційно-психологічних, радіоелектронних і інших спеціальних операцій.

З метою порушення роботи системи логістики та дестабілізації загальної обстановки противник може широко використовувати повітря, аеромобільні, морські і інші десанти, військові формування, що опинилися в тилу наших військ в результаті їх оточення, прориву або просочування через лінію фронту, агентуру, іррегулярні озброєні формування і їх посібників.

Разом з тим, як показує аналіз стану системи логістичного забезпечення військ угруповання, її структура, склад і технічна оснащеність не забезпечують адекватної протидії повітряному і наземному противнику, що може привести до значних втрат і істотно вплинути на боєготовність військ.

Як видно, створилася критична ситуація. З одного боку, виділення значних сил і засобів з складу другого ешелону і резервів для захисту об'єктів логістики недоцільно, оскільки сприяє досягненню мети противника, а з іншого боку – формування логістики, самостійно не здатні забезпечити собі надійний захист

навіть від дії незаконних збройних формувань і ДРС противника. Маємо прогресуючу диспропорцію між всезростаючими можливостями противника по застосуванню в операції ДРС і здатністю наших військ протидіяти їм. Диспропорція посилюється через відсутність єдиної спеціальної структури для боротьби з НЗФ і ДРС. Функції боротьби з НЗФ в окремих обсягах покладаються на різні силові і правоохоронні органи, що вимагає наукового обґрунтування їх складу, розмежування функцій і розподілу завдань, форм і способів сумісного застосування на користь захисту військових (в т.ч. логістичних) і державних об'єктів від ДРС дії противника.

Таким чином, назріла необхідність перегляду поглядів на захист системи логістики угруповання від комплексної дії противника в цілях підвищення військово-економічної ефективності захисту і приведення її у відповідність з сучасними умовами ведення операцій і оперативно - тактичними (оперативно-типовими) вимогами.

Таким чином, вирішення протиріч полягає в об'єднанні зусиль різних силових структур і інтеграції сил, що виділяються, та засобів в єдину систему протидиверсійного захисту (далі – ПДЗ) логістики в рамках загальної системи боротьби з повітряними (морськими) десантами, силами спеціальних операцій противника і іррегулярними збройними формуваннями, що забезпечує на основі централізації управління і раціоналізації складу, структури, побудови і способів бойового застосування сил і засобів ПДЗ, живучість та стійкість роботи міжвідомчої уніфікованої системи логістичного забезпечення.

Список використаної літератури

1. Стратегічний оборонний бюлетень України введено в дію Указом Президента України від 06.06.16 р. № 240/2016.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1208 “Про затвердження порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності”.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 772 “Про затвердження Порядку забезпечення Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції, розвідувальних органів, військової прокуратури, Державної служби з надзвичайних ситуацій, працівників закладів охорони здоров'я необхідними засобами та ресурсами під час їх залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях”.

4. Наказ Міністерства оборони України від 11.10.2016 року № 522 “Про затвердження Основних положень логістичного забезпечення Збройних Сил України”.

5. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 16.06.2017 №209. “Положення про Головне управління логістики Збройних Сил України”.

6. Щелкунов В.И. Стратегии материального обеспечения Вооруженных Сил Украины в современных условиях: [монография] / В.И. Щелкунов, Б.А. Плужников. – К. : Наукова думка, 2001. – 280 с.

УДК 355.41

Ганненко Ю.О., ад’юнкт кафедри тилового забезпечення інституту оперативного забезпечення та логістики Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, полковник

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

В умовах ведення сучасної гібридної війни на Сході України значно зросли роль і значення системи логістики сил оборони України. Аналіз поточного стану логістики виявив низку проблем, а саме:

відсутність єдиної системи логістики, недосконалість системи управління логістики не дозволяють на високому рівні здійснювати заходи організації та виконання необхідних завдань логістики;

недостатній рівень постачання ресурсів для забезпечення заходів розвитку, підготовки та застосування військ (сил), надмірність обсягів та неактуальність нормативно-правової бази призводять до зниження боєздатності та ефективності застосування військ (сил);

відсутність інтегрованої автоматизованої системи управління логістики сил оборони не дозволяє у повній мірі використовувати інтелектуальний потенціал органів військового управління, можливості сил та засобів логістики, раціонально управляти матеріально-технічними та іншими необхідними ресурсами;

низький рівень застосування сучасних інформаційних технологій.

Для ефективного управління логістичними процесами необхідне використання системного рішення стосовно формування автоматизованої системи управління логістики (далі – АСУЛ), вибору інформаційно-програмної платформи відповідної функціональності та масштабу для автоматизації процесів управління логістики, побудови інформаційної інфраструктури

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

системи логістики, та, зрештою, – створення автоматизованої системи управління логістики.

Основні напрями підвищення ефективності системи логістики з використанням АСУЛ в провідних країнах світу:

1. Для обробки гігантських потоків інформації у військових системах логістики широко впроваджуються та використовуються системи планування ресурсів підприємства Enterprise Resource Planning (ERP), системи електронних закупівель (e-procurement EP).

2. У підрозділах логістики активно використовуються інформаційні системи контролю за матеріальними потоками, відомі під назвою “систем повної видимості активів” total asset visibility.

3. Усі військові вантажі, контейнери та пакувальні матеріали оснащені пасивними радіочастотними мікрочіпами-ідентифікаторами RFID для безконтактної радіочастотної ідентифікації.

4. Використовуються стандарти планування потреб в матеріалах і концепції корпоративного планування, створюються системи управління матеріальними потоками – відбувається перехід від окремих закупівель до управління інтегрованими ланцюгами поставок (integrated supply chain management).

5. Відбуваються зміни концептуальних принципів в організації та здійсненні діяльності ЗС, зміщення акцентів від управління окремими структурами до організації наскрізних динамічних функціональних процесів [1,2].

Основні принципи та поняття, які покладені до основи автоматизованої системи управління ресурсами підприємства (Enterprise Resource Planing – ERP-System), повною мірою збігаються із понятійним апаратом таких автоматизованих систем управління матеріальними ресурсами військового призначення, як системи командування і управління (Command & (and) Control – C2), прийняті в арміях провідних країн світу (далі – ПКС), зокрема НАТО [4].

У провідних країн світу для розвитку інформаційної інфраструктури логістики проводяться комплексні заходи, спрямовані на модернізацію існуючих та розробку нових компонентів АСУЛ, ведуться роботи зі створення адаптивної інтегрованої інформаційної інфраструктури логістики з єдиним операційним середовищем і стандартизованими формами подачі інформації. За цим досвідом зроблено висновок, що цілеспрямовану логістику можна реалізувати тільки на основі сучасної автоматизованої системи на базі оборонного ІТ-рішення ERP-класу[3,6].

Автоматизовані логістичні системи (далі – АЛС) провідних країн світу (країн-членів НАТО) створюються у відповідності до вимог стосовно

функціональності, архітектури, процесів, процедур та стандартів НАТО та враховують основні вимоги до військових логістичних концепцій таких як:

“Мережецентричне логістичне забезпечення” (Network Centric Logistics);

“Об’єднана логістика” (Joint Concept for Logistics - JCL);

“Загальна видимість ресурсів логістичного забезпечення” (Joint Total Asset Visibility - JTAВ);

“Цілеспрямоване логістичне забезпечення” (Focused Logistics);

“Чутливе і швидко-реагуюче логістичне забезпечення” (Sense and Respond Logistics)”

“Всеохоплююча логістична готовність” (360 Logistic Readiness) та інші [1,5].

Розвиток інформаційних технологій, а також вищезазначені концепції сформувало погляди командування ЗС США щодо створення і впровадження автоматизованої системи управління логістики.

На даний час у ЗС США реалізується ініціатива “Логістика майбутнього”, активно впроваджується система автоматичної ідентифікації всієї номенклатури предметів постачання на основі штрих-кодів, активних і пасивних радіочастотних міток, а також систем супутникової навігації транспортних засобів. З метою поліпшення показників своєчасності і якості регламентного обслуговування і ремонтних робіт впроваджують програми повного автоматизованого забезпечення життєвого циклу озброєння і військової техніки і їхнього забезпечення CALS (Continuous Acquisition and Life-cycle Support). Докладено значних зусиль для досягнення уніфікації технічного забезпечення і функціонально-технічної сумісності основних вузлів, агрегатів і механізмів. На цій основі створюються модульні ремонтно-відбудовчі комплекти запчастин, інструмента і приладдя [2].

Стосовно сил оборони України, в яких облік озброєння та військової техніки, матеріально-технічних засобів досі ведеться окремо, впровадження як концепцій, так і програмних рішень ERP-систем є нагальною та актуальною необхідністю. Очевидно, що облік вищезазначених ресурсів по всіх службах забезпечення є взаємопов’язаним і потребує своєї інтеграції в межах єдиної ERP-системи [3,6].

За оцінкою міжнародних фахівців, широке застосування передових інформаційних технологій в процесі створення нових і модернізації існуючих систем логістики забезпечить більш ефективне управління логістикою сил оборони, скоротить час на отримання інформації та всебічну оцінку відомостей щодо матеріальних та технічних ресурсів на всіх етапах руху, зменшить ризики несвоечасного або недостатнього за силами і засобами реагування на загрози, підвищить ефективність та взаємодію логістичних підрозділів сил оборони України.

Таким чином, інформатизація має бути одним з пріоритетних напрямків

роботи з підвищення ефективності діяльності логістики сил оборони України. Створення нових і модернізація існуючих АСУЛ на основі передових інформаційних технологій, дозволить підвищити ефективність управління логістикою, скоротити час на одержання і всебічну оцінку відомостей про матеріальні засоби на всіх етапах їх руху, підвищити ефективність кадрового, медичного і фінансового забезпечення, а також покращити взаємодію з аналогічними системами країн-партнерів НАТО.

Список використаної літератури

1. Развитие информационной инфраструктуры тылового обеспечения ВС США 2000 - настоящий момент: Зарубежное военное обозрение №9 2012 С.22- 31.
2. Основные аспекты развития системы тылового обеспечения ВС США: Зарубежное военное обозрение №3, 2012, С.24-29.
3. Розробка автоматизованої системи отримання, зберігання та обробки інформації про наявність, стан та рух матеріальних засобів у ЗС України / А.Б. Гаврилов, С.В. Красинський, О.М. Носик, В.С. Спренне // Харків.- Честь і закон.-№2.-2007.
4. ERP-системы: выбор, внедрение, эксплуатация. Современное управление ресурсами предприятия / Дэниел О'лири // - М.: Вершина, 2008.
5. Основы построения автоматизированных информационных систем: учебное пособие. /И.З. Емельянова, Т.Л.Партыка, И.И.Попов М.: ФОРУМ: ИНФРА- М, 2005.
6. Проблемы быстрого действия систем ERP - системный кризис /Мартынов Д. // Автоматизация управления компаниями. 2007. №10. С. 10-15.

УДК 629.017

Волков О.О., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, підполковник; **Літвінов О.В.**, кандидат технічних наук, старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, підполковник

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ТА ВИЗНАЧАЛЬНИХ ВІДОМЧИХ ВИПРОБУВАНЬ НОВОЇ АБО МОДЕРНІЗОВАНОЇ ТЕХНІКИ

Технічне переоснащення підрозділів НГУ, Збройних Сил України (ЗСУ), Державної прикордонної служби України та інших силових структур СКТ, а саме: закупівля іноземних зразків, модернізація існуючих та розроблення і

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

виготовлення нових вітчизняних та для постановки на озброєння або введення в експлуатацію даної техніки проводиться на основі керівних документів.

Постановою КМ № 345-2015 р. України затверджено «Порядок розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції». Вказаний Порядок визначає механізм розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення на виконання державного оборонного замовлення, а також припинення випуску зразків.

Постановою КМ № 120-2013 р. України затверджено «Порядок постачання озброєння, військової і спеціальної техніки під час особливого періоду, введення надзвичайного стану та у період проведення антитерористичної операції». Вказаний Порядок визначає особливості механізму постачання (у тому числі прийняття на озброєння (постачання) в умовах особливого періоду, надзвичайного стану та у період проведення антитерористичної операції озброєння, військової і спеціальної техніки, що розроблена підприємствами України за державним оборонним замовленням, а також військової техніки іноземного виробництва.

Важливим етапом постачання та прийняття озброєння та військової техніки (ОВТ) на озброєння є випробування.

Випробування є єдиним джерелом отримання майже усіх достовірних відомостей про властивості і якість колісних машин на усіх етапах життєвого циклу – від розробки проектів і до закінчення терміну служби – і є основою для удосконалення конструкції, технології виготовлення, планування постачання запасними частинами, технічного обслуговування в експлуатації. При створенні нових і модернізації машин, що випускаються, при організації технічної експлуатації діючого парку, за результатами випробувань оцінюють техніко-економічні показники її функціонування в різних умовах. Необхідна інформація, перш за все, складається із відомостей про фактичний стан, поведінку, властивості конструкції у обумовлених умовах її функціонування. Таку інформацію можна отримати тільки при випробуваннях.

Випробування автомобілів розрізняються за випробовуваним об'єктам, призначенню, способам проведення і т. і. Проводять випробування дослідних і макетних зразків нових або модернізованих автомобілів і їх модифікацій, зразків установчої серії нових моделей, базових моделей або модифікацій, автомобілів поточного виробництва і які пройшли капітальний ремонт.

Усі види та їх характеристика наведена у Додатку В.

Випробування в області ОВТ відрізняються великою різноманітністю їх видів та вирішуваних задач, що обумовлено складністю виробу та процесів їх розробки, виробництва, експлуатації та ремонту.

Випробування для ОВТ проводять з метою перевірки та підтвердження відповідності бойових, технічних та експлуатаційних вимог тактико-технічного завдання (ТТЗ) в умовах, максимально приближених до реальної військової експлуатації, а також видачі рекомендацій о можливості прийняття на озброєння (постачання) та доцільність його промислового виробництва.

Отже, випробування ОВТ є складний пізнавальним процесом отримання інформації про властивості об'єкта випробувань, які регламентується керівними та нормативними документами і повинні проходити в умовах максимально приближених до реальної військової експлуатації та бойового застосування.

УДК 355.211

Гукало І.Л., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Гунбін К.Ю.**, кандидат військових наук, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ ІНЖЕНЕРНОЇ РОЗВІДКИ РОЗВИНЕНИХ АРМІЙ СВІТУ

Новітні підходи в організації бойових дій вимагають нових способів ведення інженерної розвідки. Інженерна розвідка ведеться з метою добування відомостей про противника і місцевість (район проведення операції) для прийняття рішення командиром (начальником) та ефективного управління підрозділами в ході ведення бойових дій (операції). Значну роль у веденні інженерної розвідки відіграє місцевість, яка є ключовим фактором успішного виконання поставленого завдання.

Аналіз наукових джерел показує що існуюча система інженерної розвідки місцевості є застарілою та малоефективною так як не дозволяє повністю охопити всі необхідні об'єкти розвідки а для вирішення раптово виникаючих завдань потрібно відривати уже задіяні підрозділи. Як наслідок, органи управління вимушені витратити значну кількість часу на вирішення таких задач а самі органи інженерної розвідки здійснюють складні маневри на значну відстань. Все це призводить до збільшення строків добування інженерно-розвідувальної інформації, зниження рівня достовірності інформації, а для того щоб її добути потрібно задіяти більшу кількість сил та засобів.

Одним із шляхів вирішення такого роду проблеми є впровадження в теорію і практику військового мистецтва нових, перспективних способів ведення інженерної розвідки, які ґрунтуються на використанні сучасних, більш

ефективних засобів добування, обробки та доведення даних про стан місцевості в районі проведення бою (операції).

Перед тим як безпосередньо приступати до вирішення проблем потрібно здійснити аналіз тенденцій розвитку інженерної розвідки розвинених армій світу, адже вони протягом тривалого часу проводять адаптацію свої інженерних підрозділів до умов сьогодення.

Метою доповіді є висвітлення результатів аналізу тенденцій розвитку інженерної розвідки розвинених армій світу, її вплив на процес управління в ході ведення бойових дій.

Об'єктом дослідження пропонуються засоби інженерно розвідки.

Предметом дослідження розглядаються тенденції розвитку засобів інженерної розвідки.

УДК 629.039.58

Дерев'янюк М.О., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Літвинов О.В.**, кандидат технічних наук, старший викладач кафедри логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, підполковник; **Іванченко О.В.**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки Національної академії Національної гвардії України.

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ АБТ В ЧАСТИНАХ І З'ЄДНАННЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У частинах і підрозділах Національної гвардії України використовується велика кількість автотранспортних засобів, з якими трапляються ДТП.

Однією з основних причин високої аварійності на автомобільному транспорті в НГУ є надзвичайно низька конструктивна безпека, яка приблизно в п'ять разів нижче розвинених європейських країн.

Наступною причиною високої аварійності автомобілів в Україні є незадовільне підтримання рухомого складу в технічно справному стані. В даний час практично відсутня ефективна система діагностування технічного стану агрегатів та автомобіля в цілому. В НГ України має бути розроблена комплексна науково-технічна програма впровадження діагностичних станцій в оперативних територіальних об'єднаннях.

Потреби в діагностуванні і інших заходах по підтримці безаварійної та надійної експлуатації ТЗ визначаються інтенсивністю їх використання як

безпосередньо в повсякденній діяльності, так і при виконанні службово - бойових завдань.

Проблема підтримки безаварійної та надійної експлуатації ТЗ полягає у виконанні основних принципів в організації роботи по управлінню безпекою, а саме:

принципу системності - передбачає діяльність, яка повинна носити системний, постійний та упорядкований характер, що охоплює всі складові системи;

принципу випередження - передбачає діяльність, яка повинна носити випереджувальний характер, спрямований на своєчасне виявлення та усунення негативних факторів, що можуть привести до ДТП;

принципу колективізму - передбачає участь усіх, без виключення, у роботі із забезпечення безпеки руху згідно зі своїми функціональними обов'язками, а не тільки керівників і працівників служби безпеки руху;

принципу інформованості - передбачає діяльність, яка повинна будуватись на максимальній інформованості кожного про небезпечні фактори, які впливають на рівень безпеки руху;

принципу виявлення та усунення причин - передбачає проведення профілактичної роботи, спрямованої не стільки на покарання винних, скільки на усунення виявлених недоліків;

принципу адекватності - відповідність заходів з безпеки руху реальним та потенційним загрозам;

принципу відповідальності - передбачає усвідомленість кожного та його відповідальність на своєму робочому місці за конкретні питання, що визначають безпеку руху ТЗ.

Таким чином пропонується в кожному ОТО створити РВБ та ввести в штат мобільні діагностичні відділення на які покласти завдання по проведенню діагностування.

Терміни проведення діагностування визначити два рази на рік перед проведенням сезонного обслуговування у військових частинах згідно графіку затвердженого ЗНУ з О-НТЧ.

За результатами діагностування має формулюватися висновок про технічний стан ТЗ, можливості його подальшої експлуатації, та його залишковий ресурс.

Виробничим призначенням діагностування залишиться не тільки (і не стільки) пошук несправностей, а й контроль технічного стану, і виконання регулювань новими методами, що значно полегшить роботу технічним службам і підрозділам військових частин.

УДК 355.66

Закусило О.П., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Осипенко С.М.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Сучасні тенденції розвитку форм і способів ведення збройної боротьби висувають свої вимоги до побудови системи речового забезпечення частин та підрозділів, змушують шукати новітні форми і способи його здійснення як у повсякденної життєдіяльності та під час виконання бойових завдань.

Проведений аналіз стан існуючої системи речового забезпечення військових формувань з урахуванням проведення Операції Об'єднаних Сил (антитерористичної операції) з точки зору виконання покладених на систему функцій та завдання дозволило виявити деякі проблемні питання:

- під час проведення часткової мобілізації визначених військових формувань мале місце недостатня кількість створених запасів по окремим предметам речового майна (костюми польові літні камуфльовані, куртки польові утеплені, черевики з високими берцями, бронежилети, спальні мішки);
- недосконалість нормативно-правової бази щодо вирішення питань речового забезпечення в особливий період, що суттєво ускладнює проведення керованих спрощених процедур здійснення закупівель та перерозподілу фінансового ресурсу для найбільш нагальних потреб військових формувань;
- існуючі норми забезпечення речовим майном не в повній мірі відповідають вимогам ведення бойових дій;
- недостатність у непорушних запасах предметів обмундирування нового зразка у необхідній кількості для задоволення потреб мобілізації.
- відсутність в табелях до штатів військових частин польових технічних засобів миття особового складу та підготовлених спеціалістів для їх обслуговування та експлуатації.

На основі аналізу організаційної структури системи речового забезпечення та нормативних методичних документів, що регламентують її функціонування запропоновані наступні напрямками удосконалення системи речового забезпечення:

- проведення чіткого розмежування повноважень між структурними органами та підрозділами, щодо організації з питань закупівель та постачання засобів речового забезпечення матеріальних ресурсів з метою ліквідації

дублювання функцій, створення чіткої вертикалі в управлінні речовим забезпеченням, ефективного використання можливостей підприємств;

– створення відповідних органи управління для організації речового забезпечення військ (сил) та підтримання їх у боєздатному стані на стратегічному та оперативному рівні;

– обґрунтування доцільності запровадження нової форми забезпечення військовослужбовців речовим майном через створення стаціонарних сервісних центрів речового забезпечення та системи виплати офіцерам та військовослужбовцям за контрактом коштів на персоніфікований рахунок для придбання предметів речового майна, які входять до комплекту військової форми одягу;

– для миття особового складу в польових умовах передбачити в штатах підрозділів матеріального забезпечення спеціальні душові модулі, що дасть змогу використовувати їх при виконанні завдань за межами пункту постійної дислокації.

– запровадження локальної комп'ютерної мережі з відповідним програмним забезпеченням для прийняття обґрунтованих та швидких рішень на речове забезпечення військ на зміну довгостроковому збору періодичної інформації, складанню та реалізації громіздких планів, доповідей та розрахунків. Це дасть можливість перейти на повністю автоматизовану систему забезпечення від державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів до окремої військової частини.

В доповіді приведено результати аналізу стану речового забезпечення військових формувань у умовах мірного часу та ведення бойових дій в зоні проведення Операції Об'єднаних Сил, та виявляються проблемні питання та пропонуються напрямки їх вирішення.

УДК 62.192

Іванченко А.О., кандидат технічних наук, слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор;
Ковтун А.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України;
Іванченко О.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки Національної академії Національної гвардії України.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В останні роки кількість автобронетанкової техніки НГУ, яка досягла граничного стану як по віку, так і по напрацюванню, значно зросла. Оновлення техніки здійснюється достатньо повільно. Це ставить під загрозу виконання службово-бойових завдань підрозділами НГУ. Таким чином, виникає протиріччя між реальним станом автобронетанкової техніки та виконанням задач покладених на підрозділи НГУ.

Необхідним є визначитися з реальним технічним станом АБТ. Інтенсивність відмов віддзеркалює зміну надійності та дійсний технічний стан машини в процесі експлуатації. Існує три етапи експлуатації автомобільної техніки. На першому етапі роботи автомобіля інтенсивність відмов велика та зменшується із збільшенням строку експлуатації. Тут спостерігаються відмови обумовлені невиявленими технологічними дефектами. На другому етапі швидкість наростання зносу незмінна, а інтенсивність відмов постійна. Третій етап експлуатації характерний тим, що зношування окремих агрегатів збільшується, з'являються зносові відмови, та інтенсивність збільшується.

Так, на цей час велика частина зразків АБТ знаходиться на етапі старіння. Цей етап з точки зору теорії надійності характеризується підвищенням інтенсивності відмов АБТ. В свою чергу інтенсивність відмов напряму пов'язана з можливістю зразка техніки виконувати поставлені СБЗ.

На цей час можливість техніки виконувати поставлені завдання характеризується коефіцієнтом технічної готовності (Ктг), критеріальне значення якого відповідає наказу Командувача НГУ на поточний рік і як правило складає досить високі значення, порядку 0,85-0,97. На нашу думку коефіцієнт технічної готовності, що призначений для планування та оцінки технічного стану парку однотипних машин та обладнання виходячи із його фізичного сенсу не в повній мірі може характеризувати стан зразків техніки на періоді проведення спеціальної операції.

Так техніка, яка має досить високе значення K_{mz} , може відмовити в будь-який момент, наприклад після виходу з парку військової частини. Тому виникає необхідність застосовувати більш інформативні показники стану техніки, що враховують: можливість використання техніки на всьому періоді проведення спеціальної операції, зв'язок із одиночними показниками надійності, а саме середнім часом безвідмовної роботи, середнім часом знаходження в ремонті, інтенсивністю відмов, яка у більшому ступеню відповідає за термін використання техніки. Таким показником може бути комплексний показник надійності, як коефіцієнт оперативної готовності (K_{oz}). На нашу думку, за його допомогою з високою ймовірністю можна прогнозувати використання АБТ НГУ при виконанні СБЗ.

З урахуванням реального технічного стану, інтенсивності експлуатації, віку АБТ з'являється потреба в удосконаленні існуючої системи технічного обслуговування і ремонту, визначенні оптимальних режимів діагностування та, як наслідок, підвищення надійності автобронетанкової техніки для забезпечення постійної бойової готовності.

Також, важливим є удосконалення моделей періодичності і видів профілактичних робіт з урахуванням підвищеної інтенсивності відмов (етап старіння), особливостей експлуатації та максимізації коефіцієнта оперативної готовності АБТ НГУ.

Таким чином, потреба в забезпеченні заданого рівня експлуатаційної надійності автобронетанкової техніки НГУ на періоді підвищеної інтенсивності відмов гостро підіймає питання щодо отримання залежності зміни коефіцієнту оперативної готовності від середнього часу на відновлення та безвідмовної роботи автомобіля та, як наслідок, удосконалення математичної моделі технічного обслуговування і ремонту, системи технічного обслуговування і ремонту, розробки методики подовження термінів експлуатації автобронетанкової техніки.

УДК 159.9:355

Кирилюк О.В., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Луговський І.С.**, кандидат військових наук, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ РОЗВІДКИ ПРИ ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Розглядаючи одну з основних функцій Національної гвардії України – охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час проведення масових заходів виникає проблемне питання щодо забезпечення інформацією про обстановку в зоні відповідальності частин та підрозділів в інтересах підготовки та застосування своїх сил і засобів при виконанні службових завдань.

Дану інформацію ми можемо отримати у взаємодіючих підрозділах правоохоронних органів, інших формувань. Але при виконанні завдань оперативна обстановка дуже швидко змінюється. Тому певна інформація, що була отримана до початку виконання завдання через декілька хвилин може бути вже не актуальною.

Метою доповіді є вивчення проблемних питань з організації та ведення моніторингу обстановки в ході забезпечення громадської безпеки та охорони громадського порядку під час проведення масових заходів.

Об'єктом дослідження є діяльність підрозділів розвідки військових частин з ОГП при веденні моніторингу оперативної обстановки під час забезпечення масового заходу.

Предметом дослідження є процес підготовки та забезпечення особового складу підрозділів розвідки засобами проведення моніторингу.

УДК 623.482

Кириченко О.О., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Літвінов О.В.**, кандидат технічних наук, старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, підполковник

МЕТОДИКА СУМІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНИХ БАЛІСТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗБРОЇ І КОНСТРУКТИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПОРАЖАЮЧОГО ЕЛЕМЕНТУ ДЛЯ ЗРАЗКІВ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ СИЛ БЕЗПЕКИ

Необхідною умовою застосування стрілецької зброї силами безпеки є відсутність людських втрат серед представників дружніх сил, а також заручників та інших громадян, що не є учасниками подій (далі – сторонні особи).

Одним з чинників, який негативно впливає на безпечність застосування стрілецької зброї (БЗСЗ), є можливість ураження сторонніх осіб та стрільця внаслідок відбиття поражаючого елемента від різноманітних поверхонь та його руху у не передбачуваному стрільцем напрямку.

Іншою причиною зниження безпеки застосування стрілецької зброї є надмірні значення основних характеристик – дальності, на якій зберігається забійна дія поражаючого елемента, кінетичної енергії та пробивної дії поражаючого елемента зразків стрілецької зброї, що перебувають на озброєнні сил безпеки. Такі характеристики створюють небезпеку ураження сторонніх осіб, які знаходяться у напрямку стрільби на відстанях, що не можуть контролюватися стрільцем з різних причин.

Для забезпечення заданого рівня безпеки застосування стрілецької зброї розроблено методика сумісного визначення раціональних балістичних характеристик зброї і конструктивних характеристик поражаючого елемента для зразка стрілецької зброї сил безпеки.

Зазначена методика дозволяє визначати такі балістичні характеристики зразка стрілецької зброї та механічні властивості поражаючого елемента, які забезпечують достатні для забійної дії кінетичну та питому енергію поражаючого елемента при зустрічі з ціллю на відстанях до прицільної включно, безпечні значення кінетичної та питомої енергії поражаючого елемента після відбиття від перешкоди, а також мінімальну дальність забійної дії поражаючого елемента на відстанях, що перевищують прицільну.

Методика може використовуватися для формування вимог до балістичних характеристик зброї та конструктивних характеристик поражаючого елемента з

метою забезпечення безпечності поражаючого елемента після рикошетування при наявності обмежень щодо відстані забійної дії поражаючого елемента.

УДК 355.66;355.68

Кодацький А.В., слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Минько О.В.**, старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, майор

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УГРУПОВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ДІЯХ ПО НЕДОПУЩЕННЮ МАСОВОГО ПЕРЕХОДУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ З ТЕРИТОРІЇ СУМІЖНИХ ДЕРЖАВ

Кризове становище в державі та події, які сталися з 2013 року, та війна на сході країни, що триває по теперішній час не може не наткнути на думку, що Російська федерація, як агресор можливо задіє своє підготовлене населення з суміжних областей, які межують кордоном з Україною для масового переходу державного кордону, що призведе для дестабілізації держави та втрати, ще більшої території та втручання у внутрішні і зовнішні політичні справи керівників суміжних країн, а також активізація роботи громадських формувань, які будуть спонукати однодумців, до активних дій, щодо входження окремої області до складу суміжної країни на правах автономії. Внаслідок цього можуть виникнути масові протести, що можуть перерости у масові заворушення. Відповідна ситуація буде спонукати до утворення у прикордонній смузі НЗФ, які будь різними способами та засобами перешкоджати нормальній діяльності органів державної влади та органів внутрішніх справ, що дасть змогу нелегалам безперешкодно перетинати державний кордон та супроводжуватися незаконним ввезенням на територію України зброї, боєприпасів, наркотичних та інших небезпечних речовин, а також може призвести до погіршення криміногенної обстановки.

Під час масового переходу державного кордону з суміжних держав будуть задіяні державна прикордонна служба, правоохоронні органи, військові формування, у тому числі з'єднання, частини та підрозділи Національної гвардії. Під час виконання службово-бойових завдань можуть з'явитися проблемні питання, у тому числі щодо організації речового забезпечення. Проблемні питання безперерійного і належного речового забезпечення, можуть значно впливати на якість виконання завдань за призначенням.

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

Речове забезпечення – є видом матеріального забезпечення частини (підрозділу), який містить комплекс заходів з накопичення до встановлених норм запасів речового майна, зокрема обмундирування, спеціального і захисного одягу, натільної, постільної білизни і госпітального майна, палаток і брезентів, спорядження, шоломів тощо, м'яких засобів і ремонтних матеріалів, прапорів, канцелярських приладів, паперу і ін. та своєчасного забезпечення ними частин (підрозділів), їх зберігання, обслуговування, ремонту та хімічної чистки речового майна, лазнево-прального обслуговування особового складу, своєчасної підготовки до використання за призначенням, подачі (підвезення) у частини (підрозділи) для поповнення запасів замість втрачених і витрачених.

Завдання речової служби територіального управління Національної гвардії України полягає у виборі найкращого з можливих варіантів значень параметрів речового забезпечення, при максимальній можливій ефективності оперативно-службових дій і використанні ресурсів.

Метою доповіді є запропонувати напрямок розроблення єдиних методичних рекомендацій щодо роботи начальника речової служби територіального управління Національної гвардії України з організації речового забезпечення дій по недопущенню масового переходу державного кордону з території суміжних держав, що дозволить знаходити найкращі варіанти та способи досягнення мети операції з огляду на її речове забезпечення.

УДК 62.192

Куруч І.О., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Зозуля А.В.**, кандидат військових наук, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН НАТО

Під час «холодної війни» НАТО дотримувалася принципу, згідно з яким «тилове забезпечення» було обов'язком держав. У зв'язку з цим організація приділяла увагу лише тому, щоб були визначені і задоволені загальні вимоги, що пред'являються до тилового забезпечення. Цим принципом НАТО керувалася при складанні планів і веденні дій до початку 90-х років, коли склалося загальне розуміння, що стратегічна ситуація, на якій цей принцип був заснований, зазнала корінні зміни.

До січня 1996 року фахівці НАТО по тиловому забезпеченню визнали, що Альянсу кинуті нові виклики. Зокрема, у зв'язку з скороченням військових ресурсів стало ясно, що необхідно розширювати співробітництво в галузі

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

тилового забезпечення та надавати йому більш багатонаціональний характер. Ці нові виклики вимагають від Альянсу, щоб він був здатний забезпечувати і вести операції з врегулювання кризових ситуацій, можливо на значній відстані від національної, тилової і промислової бази, на території країн, що не входять в НАТО, де немає можливості надати підтримку приймаючої країни. Все це необхідно робити в рамках законів мирного часу, не маючи можливості вдатися до мобілізації та (або) законодавства, що діє при надзвичайному стані. Крім цього необхідно було інтегрувати війська (сили) країн, що не входять в НАТО, та їх матеріально-технічне забезпечення.

На досвіді операцій під командуванням НАТО на Балканах, в Афганістані, в районі Середземного моря і в Лівії країни переконалися в цінності колективного підходу до тилового забезпечення і повністю підтримали реалізацію цієї стратегії. У політичних керівних вказівках № 12 від 2011 року говориться: «У зв'язку з тим, що тільки кілька країн НАТО можуть самостійно розгортати і забезпечувати свої війська (сили), важливо, щоб НАТО та держави-члени продовжували створювати колективне тилове забезпечення з тим, щоб надати командуванню НАТО максимальну гнучкість при здійсненні поточних і майбутніх місій з допомогою ефективного підвищення здібності до проведення розгортання і до забезпечення тривалих дій, наявності більш здатних оперативно реагувати сумісних сил, а також оптимізованого управління тилом, при чому за найбільш вигідною ціною для країн НАТО». Це повністю відображено в поточних документах про перспективи ТЗ і відповідних стратегічних цілях і задачах, а також поєднується з новою Стратегічною концепцією Альянсу, прийнятою главами держав і урядів на саміті в Лісабоні в листопаді 2010 року.

Для того, щоб ефективно виконувати обов'язки за колективним тиловим забезпеченням, НАТО повинно забезпечити об'єднане управління тилом і управління тилом за видами ЗС, намітити потреби щодо оперативного ТЗ, планувати рішення по забезпеченню для задоволення цих потреб і зробити так, щоб ці кошти були помітними. Держави повинні надати необхідні засоби та ресурси для національного і багатонаціонального ТЗ, поступившись при цьому відповідними повноваженнями, з тим щоб командувач НАТО міг виконати свою задачу. Це не передбачає, що держави не можуть віддати перевагу національним рішенням, але суть полягає в тому, що подібні рішення будуть розглядалися насамперед для задоволення єдиних у своєму роді потреб країни, які не можуть бути задоволені з допомогою багатонаціональних сил і засобів, з тим щоб добитися більшої ефективності для всіх сторін-учасниць і скоротити загальний тягар на театрі. У цьому сенсі скоординоване планування – важливий аспект ефективного та економічного використання ресурсів.

УДК 355.69 ;355.351

Маліков В.В., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Осипенко С.М.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ В ЦЕНТРАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНИМ ВІЙСЬК НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Організація забезпечення військ паливом і управління службою пального вимагають постійного знання всієї оперативно-тактичної та тилової обстановки. Це обумовлює великі потоки інформації, що стікається в органи управління, які повинні обробити цю інформацію, детально проаналізувати сформовану ситуацію і прийняти відповідне рішення щодо забезпечення паливом. Однак зростаючі потоки інформації і стислі строки, що вимагаються на її обробку яка проводиться, коли весь облік та функції управління на базах (складах) пального виконуються в ручну і при різному ступені автоматизації процесів обліку і управління, не дозволяють органам управління баз (складів) пального дати потрібну якісну оцінку можливих варіантів рішення на організацію процесу забезпечення військ паливом. Для розв'язання цього протиріччя об'єктивно необхідно удосконалення обліку й опрацювання облікової інформації на основі застосування автоматизованих інформаційних технологій.

На основі проведеного аналізу існуючих технічних засобів автоматизації обліку, їх програмного забезпечення та проведених оперативних розрахунків запропоновано впровадження в практику роботи баз (складів) центрів забезпечення паливом автоматизованої інформаційної системи оперативного обліку і управління (T&T Smart Oil Office) з інтегрованою в неї вимірювальною (інформаційною) системою «Струна».

Запропонована система дозволить:

- виключення можливості нецільового використання запасів;
- скорочення часу формування і обробки первинних документів;
- синхронне ведення оперативного, бухгалтерського обліку запасів;
- виключення дублювання вводу інформації в комп'ютерну систему;
- зниження трудомісткості операцій із запасами;
- скорочення часу для формування бухгалтерської та оперативної звітності;
- отримання даних оперативного обліку в реальному режимі часу;
- отримання попередніх даних обліку в реальному режимі часу.

Розроблені методичні положення щодо обґрунтування шляхів удосконалення автоматизованої інформаційної системи оперативного обліку і управління паливом. Вона полягає в розрахунках показників, що характеризують:

– порівняння часу заданого (потрібного) циклу управління з отримуваними величинами при використанні органами управління баз (складів) пального відповідних засобів автоматизації обліку і моделей;

– скорочення трудомісткості виконання функцій обліку і управління на основі застосування органами управління бази (складу) пального моделей і систем автоматизованого оперативного обліку і управління;

– врахування вартісних показників різних варіантів удосконалення системи;

– формування критерію вибору раціонального варіанту удосконалення за умовою забезпечення потрібного зросту ефекту від удосконалення за мінімальні кошти, або досягнення максимального ефекту в межах виділених коштів.

Таким чином, впровадження і подальше удосконалення автоматизованої інформаційної системи оперативного обліку і управління дасть можливість звільнити посадових осіб від виконання робіт, що можуть бути перекладені на технічні засоби, дозволить їм займатися більш високими формами розумової праці, спрямованої на обґрунтування та ухвалення якісного рішення в управлінні забезпеченням паливом військових формувань.

В доповіді наведено аналіз стану обліку пального в центрах забезпечення пально-мастильними матеріалами військових формувань, виявляються проблемні питання та пропонуються напрямки їх вирішення на основі впровадження автоматизованої інформаційної системи оперативного обліку і управління.

УДК 621.432.3

Моклюк О.М., слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Кайдалов Р.О.**, доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ПОКРАЩЕННЯ ПАЛИВО-ЕКОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДИЗЕЛЬНОГО ДВИГУНА СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Розглядаються один із напрямків поліпшення екологічних показників дизельних двигунів спеціальної техніки шляхом додаткової подачі порції зрідженого газу до основного палива. Очікується, що застосування двох палив буде сприяти вдосконаленню процесу згоряння основного палива за рахунок поліпшення сумішоутворення, а, отже, зниженню температури циклу й зменшенню димності й токсичності відпрацьованих газів.

Сучасний рівень розвитку дизельних двигунів характеризується зростаючими вимогами до їх паливо-екологічних показників. Більшість відомих методів поліпшення екологічних показників, спрямованих на зниження димності й токсичності відпрацьованих газів (ВГ) дизельного двигуна, перебувають або в суперечності з вимогами поліпшення економічних показників, або вимагають додаткових конструктивних заходів, які здорожують і ускладнюють енергетичну установку в цілому. Одним з перспективних напрямків розв'язку цих завдань є додаткова подача порції зрідженого газу до основного палива. Застосування двох палив буде сприяти вдосконаленню процесу згоряння основного палива за рахунок поліпшення сумішоутворення, а, отже, зниженню температури циклу й зменшенню димності й токсичності ВГ.

У процесі стиску вона встигає пройти всі необхідні стадії фізичної й хімічної підготовки з утворенням певної концентрації хімічних радикалів, що є активними центрами. У результаті реалізації описаного способу сумішоутворення помітно знижується період затримки запалення, суттєво зменшується частка палива, що згорає у період об'ємного згоряння, знижується максимальна швидкість тепловиділення й концентрація оксидів азоту у ВГ. Зниження токсичності ВГ базується на наступному: зменшується обсяг зон у камері згоряння з дуже багатою сумішшю, що приводить до зменшення маси парової фази, підданої процесам піролізу й окисного крекінгу; зменшується кількість палива, що попадає на стінки камери згоряння, і підвищується ймовірність повного його випару; зниження температури ВГ приводить до ймовірності зниження в них частки оксидів азоту.

Подача двох видів палив у циліндри дизельного двигуна здійснюється у вигляді двох разновеликих порцій. При цьому перша порція зрідженого газу подається в період такту впуску, друга - наприкінці такту стиску.

Газ за рахунок температури залишкових газів прогрівається й утворює зі свіжим зарядом повітря бідну й рівномірну за складом суміш, яка надалі проходить необхідні стадії підготовки й забезпечує повне згоряння основного палива.

Додаткова порція газу до палива буде сприяти підвищенню потужності двигуна. Застосування газу значно знизить вміст у ВГ сажі, температуру ВГ і загальну теплонапруженість двигуна, зменшиться загальна витрата палива. Крім того, очікується зниження оксидів азоту на номінальному режимі в порівнянні з роботою на дизельному паливі, але дещо збільшиться їх вміст при навантаженнях вище номінальної потужності. Це пояснюється більш високою максимальною температурою циклу при роботі із присадкою зрідженого газу на даних режимах. Відомо, що збільшення температури викликає зростання у ВГ оксидів азоту.

УДК 623.482

Мудрик В.Г., кандидат технічних наук, слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор;
Кайдалов Р.О., доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Під метрологічним забезпеченням розуміється встановлення і застосування наукових і організаційних основ, технічних засобів, правил і норм, необхідних для досягнення єдності і необхідної точності вимірювань.

Об'єктом метрологічного забезпечення є всі стадії життєвого циклу продукції або послуги. Так, на стадії розробки продукції для досягнення високої якості виробу проводиться вибір параметрів, необхідних для контролю, норм точності, допусків, засобів вимірювань, контролю та випробувань. Так само здійснюється метрологічна експертиза конструкторської та технологічної документації.

Метрологічне забезпечення складається із наукової, законодавчої, нормативної, технічної та організаційної основ. Науковою основою метрологічного забезпечення є метрологія – наука про вимірювання, методи і

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

засоби забезпечення їх єдності та способи досягнення необхідної точності. Законодавчою основою метрологічного забезпечення є Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, які спрямовані на забезпечення єдності вимірювань. Нормативною основою метрологічного забезпечення є державні стандарти та інші документи державної системи забезпечення єдності вимірювань і інше. Технічною основою метрологічного забезпечення є системи державних еталонів одиниць фізичних величин, робочих еталонів і зразків засобів вимірювальної техніки та інші системи.

Основним завданням метрологічної служби Національної гвардії України є розроблення науково-методичних, правових та організаційних основ, норм і правил, які необхідні для досягнення єдності та потрібної точності вимірювань.

На сьогодні, в Національну гвардію України, через збройний конфлікт на Сході країни, поступає все більше новітніх зразків озброєння, військової техніки, засобів ремонту, діагностування і інше. Нажаль, підприємствами-виробниками, контролюючими органами метрологічної служби Національної гвардії України не в повній мірі відпрацьовані вимоги до граничних значень вимірювальних параметрів, особливо, це стосується новітніх зразків озброєння та військової техніки.

Отже, постає актуальне питання щодо розроблення для новітніх зразків озброєння та військової техніки науково обґрунтованих вимог до граничних значень необхідних вимірювальних параметрів, оснащення підрозділів Національної гвардії України вимірювальною апаратурою та підготовка відповідних спеціалістів.

УДК 623.482

Мудрик В.Г., кандидат технічних наук, слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор;
Кайдалов Р.О., доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Відповідно до постанови КМУ №1208 «Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності» технічне забезпечення, як складова логістичного забезпечення сил оборони під

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

час виконання підрозділами НГУ завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності організовується і здійснюється безперервно з метою задоволення потреб складових сил оборони в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, матеріально-технічних засобах, послугах та створення сприятливих умов для виконання ними завдань з оборони держави.

Виконання завдань технічного забезпечення здійснюється в єдиній системі логістичного забезпечення, яка включає органи управління логістичним забезпеченням, підпорядковані ним сили і засоби логістичного забезпечення НГУ.

До основних завдань технічного забезпечення НГУ під час підготовки та в ході застосування є:

визначення потреб в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, матеріально-технічних засобах та послугах;

планування технічного забезпечення;

планування мобілізаційних потреб на особливий період в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, матеріально-технічних засобах;

планування розвитку спроможностей технічного забезпечення в рамках середньострокового та короткострокового планування для досягнення гарантованого рівня виконання завдань оборони держави;

проектування, розроблення (модернізація, модифікація) озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, їх закупівля, постачання, зберігання, ремонт, технічне обслуговування;

організація експлуатації (використання), реалізації, списання та утилізації надлишкових озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів;

створення запасів озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, їх накопичення, відновлення замість витрачених (втрачених), ешелонування, утримання у стані, який забезпечить своєчасне приведення сил оборони в готовність до застосування (використання за призначенням) та розосередження відповідно до завдань, які виконуються в ході оборони держави.

Отже, відповідно до розглянутих завдань технічного забезпечення, можна визначити основні критерії, за якими визначається ефективність виконання поставлених завдань:

стан укомплектованості (забезпеченості) озброєнням, військовою та спеціальною технікою, запасами матеріально-технічних засобів після завершення виконання визначених завдань;

кількість озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, необхідних для доукомплектування підрозділів НГУ до

початку їх застосування, та строки доведення обсягів відповідних запасів матеріально-технічних засобів до встановлених норм їх утримання;

показники витрат (втрат) озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів протягом виконання визначених завдань, та за які строки відбулося їх поновлення;

величина витрати запасів матеріально-технічних засобів після завершення виконання визначених завдань.

УДК 355.45

Наконечний О.В., ад'юнкт кафедри тилового забезпечення інституту оперативного забезпечення та логістики Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, капітан 1 рангу

ПРИОРІТЕТНІ НАУКОВІ ЗАВДАННЯ У ГАЛУЗІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

З метою досягнення стратегічних цілей і виконання основних завдань, визначених Стратегічним оборонним бюлетенем України та Державною програмою розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року у Збройних Силах України (далі – ЗС України) продовжується планова поетапна робота щодо впровадження реформ, спрямованих на створення ефективної системи логістичного забезпечення, спроможною надати логістичну підтримку усім складовим сил оборони, які встановленим порядком і на умовах, що визначені законодавством України, залучаються до виконання завдання з оборони держави у складі сил оборони [3,4].

Водночас, основою системи логістичного забезпечення сил оборони є система логістичного забезпечення ЗС України, які складають основу сил оборони і на які, у першу чергу, покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності [1,2].

Разом з тим, результати аналізу впровадження реформ зі створення (розвитку) та функціонування ефективної системи логістичного забезпечення ЗС України вказують на низку проблем у сфері створення (розвитку) логістики ЗС України. І з метою їх розв'язання, на мою думку, виникає необхідність в проведенні наукових досліджень у сфері логістики ЗС України, де основними науковими завданнями можуть бути:

1. Дослідження проблем зі створення та розвитку системи логістичного забезпечення ЗС України стосовно:

організації функціонування системи матеріально-технічного забезпечення військ (сил) з урахуванням впровадження системи логістичного забезпечення ЗС України;

створення єдиної ефективної системи логістичного забезпечення сил оборони та розробка основ управління логістичним забезпеченням сил оборони;

обґрунтування кількості, складу та структур об'єднаних центрів логістичного забезпечення, їх функціонального призначення та пропозицій щодо їх територіального розміщення, з урахуванням географічних, економічних та інших умов;

визначення складу та структур військових частин (підрозділів) логістичного забезпечення усіх рівнів військового управління, порядку їх застосування (використання за функціональним призначенням);

перспектив подальшого розвитку системи логістичного забезпечення застосування військових частин (підрозділів) видів та родів ЗС України;

аналізу функціонування інженерно-інфраструктурного забезпечення у збройних силах країн НАТО та перспективи розвитку інженерно-інфраструктурного забезпечення у ЗС України;

розробки оперативного-технічних вимог до системи моніторингу та трекінгу переміщення військових вантажів;

складу та структури сил і засобів (органів) логістичного забезпечення оперативного (оперативно-тактичного) угруповання військ та порядок їх застосування;

критеріїв та показників оцінки впливу заходів логістичного забезпечення на підтримання боєздатності військ;

удосконалення (запровадження) методичного апарату оцінювання ефективності функціонування системи логістичного забезпечення угруповань військ (сил) в операціях (бойових діях).

2. Впровадження автоматизованої системи управління у систему логістичного забезпечення стосовно:

створення та наукового супроводження транспортної розрахунково-математичної задачі;

опробування комплексної системи логістичного планування LOGFAS до потреб логістичного забезпечення ЗС України;

розробки математичних моделей вибору продукції для забезпечення ЗС України з урахуванням комплексного підходу до процесів життєвого циклу ОВТ.

3. Удосконалення нормативно-правової бази з питань логістичного забезпечення стосовно:

удосконалення нормативно-правової бази з питань логістичного забезпечення ЗС України;

розробки керівних документів та навчально-методичних матеріалів із логістичного забезпечення військових частин та підрозділів ЗС України;

удосконалення нормативно-правової бази з питань створення, накопичення, утримання, ешелонування та використання непорушних запасів, визначення потреб в матеріально-технічних засобах та норм їх втрат (витрат) у ході застосування ЗС України [5-7].

Таким чином, у результаті проведення нових наукових досліджень буде вироблено обґрунтування нових форм застосування сил логістичного забезпечення, здійснено наукове та науково-технічне супроводження автоматизації процесів управління логістичним забезпеченням, живучості системи логістичного забезпечення, створення (розвиток) системи логістичного забезпечення ЗС України та удосконалена нормативно-правова база з питань логістичного забезпечення”.

Слід зазначити, що поетапне дослідження проблем у галузі логістичного забезпечення ЗС України, дозволить зберегти існуючі системи тилового і технічного забезпечення ЗС України, поступово перейти до ефективної системи логістичного забезпечення військ (сил) з чітко налагодженою системою управління і повним забезпечення її сумісності зі збройними силами країн-членів НАТО.

Список використаної літератури:

1. Стратегія національної безпеки України / Затверджений Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015.

2. Воєнна доктрина України / Затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015.

3. Стратегічний оборонний бюлетень / Затверджений Указом Президента України від 06 червня 2016 року №240/2016.

4. Державна програма розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року/Затверджена Указом Президента України від 29 грудня 2016 року № 73/2017.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1208 «Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 року № 772 «Про затвердження Порядку забезпечення Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції, розвідувальних органів, військової прокуратури, Державної служби з

надзвичайних ситуацій, працівників закладів охорони здоров'я необхідними засобами та ресурсами під час їх залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях».

7. Наказ Міністерства оборони України від 11.10.2016 року № 522 “Про затвердження Основних положень логістичного забезпечення Збройних Сил України”.

УДК 355.51

Оришній Я.М., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Зозуля А.В.**, кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

РОЗРОБЛЕННЯ СЦЕНАРІЮ ДІЙ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ РЕАГУВАННІ НА НАДЗВИЧАЙНУ СИТУАЦІЮ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ

Зростання масштабів господарської діяльності і кількості великих промислових комплексів, концентрація на них агрегатів і установок великої і надвеликої потужності, використання у виробництві великих кількостей потенційно небезпечних речовин збільшує вірогідність виникнення техногенних аварій. Надзвичайні ситуації техногенного походження загрожують людині, економіці і природному середовищу або здатні створити загрозу внаслідок імовірного вибуху, пожежі, затоплення або забруднення (зараження) навколишнього середовища.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру виникають на хімічно небезпечних об'єктах, радіаційно небезпечних об'єктах, вибухо- та пожежонебезпечних об'єктах, а також гідродинамічно небезпечних об'єктах. Останнім часом значно зросла, також, безпека від аварій і катастроф на транспорті.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру класифікуються за такими основними ознаками:

- за масштабами наслідків (об'єктового, місцевого, регіонального і загальнодержавного рівня);
- за галузевою ознакою (надзвичайні ситуації у сільському господарстві; у лісовому господарстві; у заповідній території, на об'єктах особливого

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

природоохоронного значення; у водоймах; матеріальних об'єктах – об'єктах інфраструктури, промисловості, транспорту, житлово-комунального господарства та населення – персонал підприємств та установ, мешканці житлових будинків, пасажирів транспортних засобів).

Аварії техногенного характеру класифікуються також з урахуванням масштабу заподіяних чи очікуваних економічних збитків.

Тому на основі викладеної вище теми та основного матеріалу основою даної роботи є удосконалення та покращення умов та способів проведення розрахунків необхідних матеріальних засобів у частині безпосередньо перед виконанням завдання.

УДК 355.51

Оришній Я.М., слухач оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Зозуля А.В.**, кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ БРИГАДИ У ПІДВЕЗЕНІ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ

Одним з найважливіших, відповідальних і трудомістких завдань, що вирішуються органами управління, є визначення потреби в підвезенні матеріальних засобів.

Потреба в підвезенні – це кількість матеріальних засобів, яку необхідно підвезти військовим частинам і підрозділам, а також на склади військових частин і установ матеріального забезпечення в конкретних умовах тактико-тилової обстановки до норм утримання (до встановлених норм). Вона характеризує обсяг завдань з матеріального забезпечення військ в бою (операції). Обчислюється потреба в тонах (тисячах тон) і визначається службами, відповідальними за забезпечення військ відповідними видами матеріальних засобів. Узагальнення потреби в підвезенні, розподіл можливого обсягу по напрямках та ділянках підвезення є функцією заступників командирів (командувачів) з тилу.

Потреба в підвезенні може розраховуватись за різними методиками. При наявності вихідних даних щодо: встановленої величини (норм) витрати (видачі) на відповідний період, величини імовірних втрат за цей період, встановлених запасів на кінець періоду та величини запасів на початок періоду, а також маси розрахунково-постачальних одиниць

Таким чином можна зробити висновок, що основою для прийняття рішення посадовими особами бригади є удосконалення та покращення умов та способів проведення розрахунків необхідних матеріальних засобів у частині безпосередньо перед виконанням завдання.

УДК 308.108.1

Осипов С.П., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Осипенко С.М.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ У СКЛАДІ ЛОҐІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

У відповідності з керівними документами логістичне забезпечення розглядається як комплекс взаємопов'язаних заходів, який забезпечує діяльність військової частини у мирний та воєнний час. Різний за змістом склад цих заходів та багатоваріантність їх проведення об'єктивно вимагають ретельного обґрунтування заходів за умов забезпечення потрібного рівня та ефективності логістичного забезпечення.

Задача обґрунтування заходів у складі логістичним забезпеченням формулюється так: на основі заздалегідь визначеного можливого переліку заходів логістичного забезпечення за критерієм «ефект – витрати» формується такий їх склад, що відповідає потрібному рівню забезпечення і одночасно не знизить загальну його ефективність.

Формулюються умови розв'язання задачі, а саме: логістичне забезпечення представляється як сукупність видів (процесів, операцій), відокремлених у часі та просторі; види логістичного забезпечення організаційно структуровані і взаємно незалежні, або така залежність вважається відомою; снують адміністративні регламенти (методики, інструкції, положення), що визначають порядок здійснення видів логістичного забезпечення; визначено порядок оцінки результатів здійснення видів логістичного забезпечення та їх вплив на загальний результат логістичного забезпечення.

Пропонується послідовність розв'язання сформульованої задачі, що включає шість етапів.

На першому етапі проводиться структуризація процесу логістичного забезпечення частини. Вона полягає у поділенні її на окремі складові – види

забезпечення, які в свою чергу діляться на окремі процеси, а в середині їх – на окремі операції (заходи).

На другому етапі формуються критерії оцінки рівня логістичного забезпечення військової частини за її видами та в цілому. Пропонується використати балову систему оцінок за п'яти або десяти баловою шкалою. Ступень внеску послідовно заходів в процеси і далі в види логістичного забезпечення визначаються коефіцієнтами вагомості за експертними оцінками. Балова оцінка рівня забезпечення з урахуванням коефіцієнтів вагомості характеризує по суті їх ефект.

Третій етап розв'язання задачі полягає у формуванні заходів, що забезпечують отримання певних оцінок за прийнятою шкалою. Заходи можуть мати як організаційну так і технічну складову.

На четвертому етапі визначаються вартість логістичного забезпечення в цілому та сформованих на третьому етапі заходів, шляхом застосування звичайних калькуляційних методів.

На п'ятому етапі розраховується ефективність логістичного забезпечення та кожного заходу як відношення ефекту до витрат, визначених відповідно на другому та четвертому етапах.

На шостому етапі проводиться відбір заходів із сформованого переліку за умовою досягнення потрібного рівня логістичного забезпечення і одночасно не погіршення загальної величини його ефективності.

Розглядається приклад розв'язання сформульованої задачі.

В доповіді також розглядаються методичні рекомендації щодо обґрунтування організаційно-технічних заходів для впровадження в системі логістичного забезпечення військової частини з урахуванням показників їх ефективності та існуючих обмежень.

УДК 355.65

Писаревський С.В., слухач магістратури оперативного-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Зозуля А.В.**, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ПРОБЛЕМИ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ ОТО ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО – БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Національна гвардія України - військово формування держави, що протидіє внутрішнім загрозам силового характеру та призначена для захисту суверенітету, територіальної цілісності та конституційного ладу України;

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

захисту життя, прав, свобод і власності людини та громадянина від протиправних і злочинних зазіхань. Одним із основних завдань Національної гвардії України згідно закону України “ Про Національну гвардію України ” є: охорона громадського порядку, захист життя, здоров'я, прав і свобод громадян, власності від протиправних і злочинних дій ; забезпечення суспільної безпеки при проведенні масових заходів, запобігання й припинення масових заворушень.

При виконанні вказаних завдань в населених пунктах виникають проблемні питання по всебічному в тому числі тиловому забезпеченню особового складу:

- організація харчування особового складу;
- організація заправки (дозаправки) техніки паливо – мастильними матеріалами;
- організація відпочинку особового складу військових нарядів;
- організація надання медичної та ветеринарної допомоги особовому складу, службовим тваринам при необхідності.

Досвід військ у таких операціях, а також забезпечення їх проведення (у тому числі і у тиловому відношенні) залишились за рамками досліджень військової науки.

Зважаючи на значну не схожість організаційно-штатної структури, принципів застосування і всебічного забезпечення об'єднань, частин та підрозділів Національної гвардії України, досвід тилового забезпечення угруповань Національної гвардії України під час виконання службово – бойових завдань необхідно аналізувати та враховувати визначенні принципи тилового забезпечення військ, вдосконалювати організаційно-штатні структури тилових підрозділів та підрозділів технічного забезпечення та їх оснащення.

Основними принципами тилового забезпечення повинні бути:

- мобільність підрозділів тилу (відповідність ступенів, рівнів бойової готовності військ(сил));
- зосередження основних зусиль тилу на забезпечення військ (сил) під час виконання завдань;
- створення зведених формувань підрозділів тилового та технічного забезпечення при оперативно - територіальних об'єднаннях або на базі основних з'єднань ОТО;
- своєчасне, повне забезпечення зведених формувань підрозділів тилового та технічного забезпечення всіма видами матеріальних засобів;
- забезпечення якісного зберігання всіх видів матеріальних засобів, своєчасне їх поповнення та освіження;

- наявність резерву сил і засобів тилу.

При цьому створення зведених формувань тилу вимагає перерозподілу фахівців тилу, транспортних і матеріальних засобів в середині об'єднання (частини), а також поповнення їх відсутніми засобами захисту, паливом, продовольством, речовим та іншим майном для потреб угруповання під час виконання завдань.

УДК 355.66;355.68

Повозник К.С., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Минько О.В.**, старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, майор

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ В ОРДЛО ТА ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЙ

Логістичне забезпечення угруповання Національної Гвардії України (НГУ) в ході проведення Операції Об'єднаних Сил (ООС) в окремих районах Донецької та Луганської областей (ОРДЛО) під час виконання завдань за призначенням ускладнюється наявністю певних особливостей, а саме:

- вирішенням угрупованням НГУ різних специфічних завдань за призначенням на різній глибині при вимозі одночасного їх виконання та за умов відсутності чіткої побудови сил та засобів логістичного забезпечення;
- певним ступенем автономності дій угруповання (частин, підрозділів) НГУ, веденням ними спеціальних дій в окремих і, зазвичай, віддалених один від одного районах;
- осередковим характером спеціальних дій і в умовах відсутності чіткої лінії зіткнення, яка може постійно змінюватись;
- прогнозованим використанням НЗФ тактики терористичних актів та диверсійних дій, спрямованих як проти сил ООС в цілому, так і проти їх підрозділів логістичного забезпечення (як найбільш вразливих);
- специфікою дій частин (підрозділів) НГУ, пов'язаною з діями в населених пунктах та в темну пору доби;
- необхідністю вирішенням завдань спільно з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами держави і спеціальними військовими формуваннями;

Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів.

25 квітня 2019 р., м. Харків

- вимушеним залученням значних сил і засобів угруповання (частин) НГУ організації комендантської служби, для забезпечення безпеки транспортних комунікацій, шляхів підвезення та евакуації, районів розгортання сил і засобів логістичного забезпечення;

- зростанням обсягів навантаження на комунікації, їх вразливістю до мінування, блокування, знищення та інших дій, спрямованих на їх порушення;

- негативним впливом морально-психологічної обстановки на особовий склад частин (підрозділів) логістичного забезпечення, який пов'язаний зі ставленням вороже налаштованого населення, актами щодо захоплення заручників з числа військовослужбовців та місцевих жителів, актами непокори, саботажем, терористичними загрозами та іншими факторами.

Особливості виконання завдань логістичного забезпечення угруповання НГУ під час ліквідації НЗФ вимагають здійснення наступних певного роду організаційних заходів.

Метою доповіді є запропонувати на розгляд фактори, що впливають на логістичне забезпечення стабілізаційних дій та шляхи вирішення проблемних питань логістичного забезпечення угруповання Національної гвардії України в ході проведення Операції Об'єднаних Сил в ОРДЛО.

УДК 336:355.422

Сідельник Д.В., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Куруч І.О.**, слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан; **Василенко В.П.**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ КЕС ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ОЦІНКИ ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Економічна робота (ЕР) являє собою багатогранну діяльність військових колективів з вишукування напрямків ефективного використання матеріальних і грошових коштів, що виділяються частин для вирішення функціональних завдань, що стоять перед ними. Однією з умов успіху ЕР у військах є економічно грамотне обґрунтування командирами (начальниками) прийнятих рішень як у воєнний, так і в мирний час. Безпосередня організація та проведення ЕР у військової частині НГУ покладається на заступника командира з тилу і економічну комісію.

Показано, що в теперішній час в умовах, з одного боку, різкого зростання тарифів на електроспоживання в Україні, а з другого боку, появи на ринку новітніх товарів (світлодіодних ламп, датчиків руху, теплових насосів та інших), на основі яких можливо реалізувати ефективні технології електрозбереження, включення до планів економічної роботи у військової частині заходів по електрозбереженню є дуже актуальним.

Розкриваються вимоги міжнародного стандарту (МС) - ISO 50001: 2011 «Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанови щодо використання», в якому інтегрується міжнародний досвід побудови систем енергетичного менеджменту та рекомендації по створенню систем і процесів, необхідних для вдосконалення енергетичної ефективності (і подальшого скорочення фінансових витрат) на основі принципу PDCA: Планування - Дія - Перевірка - Вплив. У відповідність до вимог стандарту кожна організація (військова частина) повинна провести аудит споживаних енергетичних ресурсів на предмет їх ефективного використання. В результаті такого аналізу повинні бути виявлені найменш електроефективні системи і процеси організації, для яких, в першу чергу, повинні бути розроблені відповідні організаційно-управлінські рішення, які в подальшому повинні бути реалізовані.

Наводяться результати проведення аудиту електроспоживання у типової військової частини НГУ: частка витрат електроенергії на освітлення у військової частині складає до 40%, а коефіцієнт корисної дії (ККД) використання електроенергії при цьому нижче 5%.

Технічні та цінові показники по світловим приладам постійно змінюються в кращу сторону.

Розроблена методика розрахунку економічного ефекту заміни ламп на енергозберігаючі.

Таким чином, результати проведеного розрахунку демонструють високу ефективність використання енергозберігаючих ламп в освітлювальних системах військових частин НГУ, а розроблена методика дозволить економічним комісіям цих частин якісно проводити оцінку ефективності заміни низькоефективних джерел світла на енергозберігаючі.

УДК 629.017

Цимбаляк А.М., слухач оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор; **Кайдалов Р.О.**, доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри бойового та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України, полковник

ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕОСНАЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ СУЧАСНИМИ ЗРАЗКАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОЛІСНОЇ ТЕХНІКИ

Виконання службово-бойових завдань, що покладені на підрозділи Національної гвардії України (НГУ) не можливе без використання автомобільної та бронетанкової техніки, яка залишається основними засобами рухомості практично усіх об'єктів озброєння та військової техніки, що забезпечує тактичну і оперативну маневреність військ. Проведення операції об'єднаних сил (ООС) на сході нашої держави визначило нові вимоги до зразків автомобільної та бронетанкової техніки.

Ведення бойових дій в складних умовах вимагає від автомобільної та бронетанкової техніки підвищення швидкісних властивостей, показників захищеності та економічності, прохідності в складних дорожніх умовах, стійкості і керованості на підвищених швидкостях руху, плавності ходу, захищеності особового складу від сучасних видів зброї, скритності пересування.

На сьогоднішній день існуючий парк автомобільної та бронетанкової техніки НГУ характеризується різномарочністю і наявністю великої кількості модифікацій, при цьому значною мірою він представлений застарілими зразками, які не відповідає сучасним вимогам та потребують заміни. Тому виникає необхідність в переоснащенні НГУ сучасною автомобільною та бронетанковою технікою.

В роботі проведено дослідження модельного ряду вітчизняних виробників автомобільної та бронетанкової техніки, аналіз тактико-технічних характеристик зразків автомобільної та бронетанкової техніки НГУ та сформовані вимоги до АБТТ для потреб підрозділів НГУ з урахуванням сучасних та перспективних службово-бойових завдань.

Таким чином, при переоснащенні НГУ потрібно приділяти особливу увагу на комплектування броньованими автомобілями, які виконують різноманітні завдання і мають широкий спектр використання у сучасних збройних конфліктах та у діях миротворчих контингентів у міжнародних операціях.

Підсекція № 1.3 Актуальні проблеми морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України

Керівник секції – начальник кафедри військово-соціального та психологічного забезпечення полковник **Рютін В.В.**;

Секретар секції – старший викладач кафедри військово-соціального та психологічного забезпечення підполковник **Васищев В.С.**

УДК 616.89-008.441.44

Ганець Д.С., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

**ОСНОВНІ МОТИВИ СУЇЦИДІВ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
НГУ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ**

У своїх наказах і директивах командувач НГУ визначає роботу щодо попередження випадків загибелі та самогубств військовослужбовців пріоритетним напрямком роботи. Реалізація цього завдання вимагає від посадових осіб не тільки глибокого знання причин суїцидальної поведінки військовослужбовців, а й методики її попередження.

Проведені дослідження свідчать, що більшість військовослужбовців здійснили самогубство або його спроби під впливом життєвих ситуацій чи службових обставин. Своєчасна інформація і відповідне реагування з боку командирів і товаришів по службі могли б застерегти від такого фатального кроку. У більшості випадків суїцидальна поведінка – це крик про допомогу, який не почули ті, хто були поруч.

Суїцидальну поведінку спричиняють, як правило, не один, а кілька діючих мотивів. Вони можуть бути усвідомленими – вищими (інтереси, переконання, прагнення, ідеали) і неусвідомленими – нижчими (установки, потяги).

Вивчення матеріалів розслідувань фактів самогубств, історій хвороб осіб, що здійснили їх спроби, а також результатів бесід з ними і їхніми товаришами по службі дають змогу класифікувати мотиви самогубств:

1. Конфлікти, пов'язані зі службою: труднощі військової служби; стосунки між військовослужбовцями різних строків служби або призваних із різних регіонів; відносини між командирами й підлеглими.

2. Особисті та сімейні конфлікти: нерозділене кохання, зрада коханої дівчини (дружини); розлучення; хвороба, смерть близьких; статева неспроможність.

3. Конфлікти, пов'язані з антисоціальною поведінкою суїцидента: побоювання кримінальної відповідальності; страх перед ганьбою за свої негативні вчинки.

4. Стан здоров'я: психічні захворювання; соматичні (тілесні) захворювання; фізичні вади.

5. Матеріально-побутові мотиви.

Якщо командири та співслужбовці не звертають уваги на сигнали можливого суїциду, то кожний випадок самогубства стає трагічною несподіванкою.

Основними заходами профілактики суїцидальної поведінки у військовослужбовців НГУ є: вивчення психофізіологічних особливостей поповнення та кандидатів на контрактну службу; опитування і тестування; листування з родичами, військкоматами, колективами, у яких навчалися або працювали молоді воїни; статутна організація служби, постійний облік та контроль за особовим складом; вивчення соціально-психологічних процесів у військових колективах; підтримання у військових колективах атмосфери дружби, товариства, взаємодопомоги; систематичне вивчення потреб, настрою військовослужбовців; аналіз стосунків військовослужбовців різних строків служби та регіонів (земляків); соціометричні опитування з метою з'ясування міжособистісних взаємин, виявлення неформальних лідерів, мікрогруп і основ їх створення; юридичне інформування військовослужбовців.

Також довели свою ефективність такі заходи як: доведення законів про військові злочини; сприяння у роботі з віруючими щодо виконання релігійних обрядів; проведення спортивних змагань, загартування та заходи спортивно – масової роботи; робота з родинами військовослужбовців; організація дозвілля сімей військовослужбовців; прийом командирами військовослужбовців та членів їх сімей з особистих питань; періодичне медичне обстеження.

УДК 159.9

Головня А.Ф., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ ГВАРДІЇ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІДРОЗДІЛІВ З КОНВОЮВАННЯ, ЕКСТРАДИЦІЇ ТА ОХОРОНИ ПІДСУДНИХ

Процеси розбудови Національної гвардії України актуалізують необхідність підвищення рівня професійної підготовленості особового складу військових частин та підрозділів до виконання завдань за призначенням. Обсяг та складність реалізації цих завдань вимагають вдосконалення професійно важливих якостей військовослужбовців як основної умови забезпечення надійності їх службово-бойової діяльності. У першу чергу це стосується такої професійно важливої якості як стресостійкість, адже виконання завдань за призначенням особовим складом військових частин НГУ супроводжується інтенсивним впливом широкого кола стрес-факторів. Їх дія на військовослужбовців спричинює низку негативних наслідків, що можуть призводити до зниження ефективності реалізації службових функцій, погіршення самопочуття, або й виникнення психосоматичних розладів. Зазначені наслідки мають тим важчий характер для особистості, чим нижчий рівень її стресостійкості. Тому вдосконалення стресостійкості військових фахівців НГУ, особливо такого ризиконебезпечного виду діяльності як конвоювання, екстрадиція та охорона підсудних, потребує особливої уваги.

Проведені нами теоретичні та емпіричні дослідження дозволили встановити, що основними типовими стрес-факторами, які негативно впливають на військовослужбовців підрозділів з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних (КЕОП) під час виконання ними завдань за призначенням є:

- постійна загроза психологічної та фізичної агресії з боку конвойованих;
- негативний морально-психологічний вплив на особовий склад варти з боку осіб, які перебувають під охороною;
- складні умови, в яких здійснюється СБД (низький рівень побутового комфорту, тривалість часу виконання типових завдань конвоювання, порушення звичного фізіологічного ритму, постійна присутність поруч контингенту підсудних або засуджених та ін.);
- контингент конвойованих й охоронюваних, який є джерелом підвищеної небезпеки;

– низька престижність професії, слабкі матеріальна забезпеченість і соціальна захищеність й ін.

Зазначені стрес-фактори висувають жорсткий комплекс вимог до військовослужбовців цих підрозділів та потребують їх особливої психолого-професійної підготовленості, здатності за таких негативних впливів підтримувати належний стан функціонування систем організму і забезпечувати продуктивність діяльності.

Аналіз наукових джерел свідчить, що проблемами формування стресостійкості військових фахівців займалось широке коло дослідників різних силових структур нашої країни, однак на теперішній час чітко розробленої комплексної програми щодо удосконалення стресостійкості військовослужбовців підрозділів з КЕОП у цілісному вигляді немає. Також відсутні практичні рекомендації щодо поетапного і оптимального здійснення заходів професійно-психологічної підготовки особового складу з метою досягнення необхідного рівня їх стресостійкості.

Таким чином, розроблення та впровадження у практику гвардії комплексної програми вдосконалення стресостійкості особового складу підрозділів з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних є актуальним завданням сучасних науково-прикладних досліджень у сфері психологічного забезпечення службово-бойової діяльності.

УДК 37.034

Головченко Д.А., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, капітан

РОЛЬ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧАСТИНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В сучасних умовах збройної агресії з боку Російської Федерації особливо гостро постає проблема попередження терористичних актів на державних промислових підприємствах, що охороняються частинами НГУ.

Охорона та оборона важливих державних об'єктів належить до однієї з основних функцій Національної гвардії України, яка виконувалась на протязі всієї історії цієї структури.

Охорона та оборона державних промислових підприємств має свої специфічні властивості, відбувається в особливих умовах, які характеризуються

низкою стрес-факторів, що впливають на проведення заходів морально-психологічне забезпечення.

Роль морально-психологічного забезпечення у сучасних умовах постійно зростає. Сьогодні воно проводиться з метою формування та підтримки у особового складу високого рівня морально-психологічного стану, необхідного для ефективного виконання службово-бойових (бойових) задач у складній оперативній, соціально-політичній та інформаційно-психологічній обстановці та спрямоване на формування та підтримку морально-психологічної переваги над противником, формування морально-психологічної готовності, створення позитивних соціально-психологічних умов бойового застосування військ (сил) та здійснення морально-психологічного супроводу службово-бойових (бойових) дій.

Морально-психологічне забезпечення бойової підготовки особового складу відіграє важливу роль у загальній структурі навчально-бойової діяльності військових формувань бойової підготовки, як системи заходів з навчання й військового виховання особового складу, злагодження підрозділів, військових частин для виконання службово-бойових завдань з охорони державних промислових підприємств.

Основні завдання морально-психологічного забезпечення при охороні державних промислових підприємств:

- розробка та забезпечення підрозділів методичними матеріалами з питань організації і проведення роботи з особовим складом;

- виховання у військовослужбовців глибокого почуття любові до України, її народу, формування високих морально-бойових якостей, духовної та психологічної готовності до виконання завдань з охорони важливих державних об'єктів;

- роз'яснення особовому складу внутрішньої і зовнішньої політики держави та необхідності підтримання постійної готовності до виконання завдань з ОВДО, виховання високої пильності та дотримання державної таємниці;

- створення оптимальних соціально-психологічних умов для службової діяльності кожного військовослужбовця, забезпечення психологічної адаптації, індивідуальних нервово-психічних особливостей, проведення відповідної профілактичної та корекційної роботи;

- навчання командного складу, офіцерів структур по РОС формам і методам морально-психологічного забезпечення бойової підготовки, навчань, тренувань, польових виходів та спеціальної підготовки;

- створення та підтримання на належному рівні необхідної матеріальної бази морально-психологічного забезпечення, технічних засобів виховання;

- формування у військовослужбовців морально-психологічної стійкості до можливого негативного інформаційно-психологічного впливу з боку порушників, населення під час несення служби.

УДК 355.318:355

Карлашук С.Є., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЯХ

Морально-психологічне забезпечення підготовки та ведення спеціальних операцій - це один із основних видів всебічного забезпечення військ, метою якого є формування та підтримка морально-психологічного стану особового складу, бойових та психологічних якостей, необхідних для успішного виконання бойових завдань.

Для ефективного виконання бойових задач у складній бойовій, соціально-політичній та інформаційно-психологічній обстановці, яка різко змінюється, необхідно:

- досягнення морально-психологічної переваги над противником;
- підтримання правопорядку і військової дисципліни під час виконання бойових задач;
- забезпечення психологічної стійкості особового складу;
- надійний захист військовослужбовців і населення країни від інформаційно-психологічного впливу противника;
- створення соціально-психологічних умов бойового застосування військ.

Морально-психологічне забезпечення проводиться безперервно, цілеспрямовано та диференційовано, в залежності від призначення і характеру спеціальних операцій, а також задач, які вирішують війська. При цьому враховуються ступінь підготовленості особового складу до виконання завдання.

Як уже було вказано, проведення заходів морально-психологічного забезпечення застосування військ, спрямовано на формування та підтримку морально-психологічної переваги над противником, формування морально-психологічної готовності, створення позитивних соціально-психологічних умов бойового застосування військ (сил) та здійснення морально-психологічного супроводу бойових дій.

Морально-психологічна перевага над противником досягається за умов, коли рівень морально-психологічного стану наших військ перевищують відповідний рівень противника.

Перевага має бути досягнута за наступними показниками:

- свідоме ставлення особового складу до характеру воєнного конфлікту та покладених на військові формування завдань;
- впевненість у перемогу над ворогом за будь-якої обстановки;
- всебічна підтримка дій військових формувань військово-політичним керівництвом держави;
- віра у свої сили, майстерність, бойовий досвід;
- довіра до своїх командирів;
- впевненість у бойових побратимах, колективі, готовність до взаємовиручки;
- відсутність сумніву у бойовій ефективності штатної зброї і бойової техніки;
- психологічна стійкість, подолання страху.

Таким чином, зростання ролі і значення морально-психологічного забезпечення в спеціальній операції вимагає від командирів, органів по роботі з особовим складом, громадських організацій достатніх навичок його організації, ведення на високому рівні, цілеспрямовано, оперативно, безперервно.

УДК 340.132.6

Логвінов В. Ю., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

ПРАВОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ НГУ ЯК ЗАПОРУКА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ

Військово-соціальна робота – складова виховної роботи, комплекс соціально-правових, інформаційних та організаційних заходів сприяння військовослужбовцям, працівникам Національної гвардії України, членам їх сімей у реалізації встановлених законами України та іншими законодавчими актами прав і пільг, одержанні соціальної допомоги та компенсацій, створенні у військових колективах соціальних умов і гарантій, які забезпечують нормальну життєдіяльність, сумлінне ставлення до виконання службових обов'язків.

Предметом військово-соціальної роботи є соціальні процеси, явища та соціальні відносини в межах армійського середовища, що містять у собі певні протиріччя, породжують конфліктні ситуації й безпосередньо впливають на стан боєготовності Національної гвардії України.

Сучасний період розвитку Національної гвардії України та перспективи її розбудови визначають підвищені вимоги до змісту та якості професійної діяльності заступників командирів військових частин по роботі з особовим складом. Зокрема, важливим елементом сучасної підготовки являється знання нормативно-правових актів, що стосуються соціального захисту військовослужбовців та їх сімей. Саме дотримання норм, які регламентують соціальний захист військовослужбовців, дасть можливість військовослужбовцям повністю «віддати» себе служінню батьківщині, без сторонніх проблем («подразників»). Досвід свідчить, що від успішності реалізації зазначених вище норм, підвищується якість виконання військовослужбовцями своїх професійних обов'язків, зростає кількість бажаючих проходити військову службу та престиж служіння народу.

Розуміння керівниками необхідності виконання заходів з військово-соціальної роботи крізь призму забезпечення соціальних норм та належне їх здійснення, забезпечить успішне виконання військовослужбовцями поставлених завдань.

Комплекс соціально-правових заходів у НГУ є частиною військово-соціальної роботи. Законність та дотримання прав людини є основним принципом військово-соціальної роботи.

Реалізація соціальних норм дає кожному військовослужбовцю відчуття захищеності, розуміння того, що тебе як захисника вітчизни, цінять на належному рівні та розуміють важливість твоєї роботи.

За таких умов (умов реалізації норм із соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей) військовослужбовець буде сконцентрований на головному- виконанні поставлених завдань.

Тому надзвичайно важливо, щоб командири та заступники командирів по роботі з особовим складом дбали про соціальних захист військовослужбовців, надавали соціальну підтримку, допомогу та реабілітацію військовослужбовцям. Крім цього надавати відповідну правову допомогу та вирішували проблеми військовослужбовців, а військовослужбовці віддячували за це успішним виконанням обов'язків, непохитним захистом територіальної цілісності та недоторканості країни.

УДК 159.9

Лукашанець А.В., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

АЛГОРИТМ РОЗРОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПРИ ВИНИКНЕННІ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Відповідно до вимог керівних документів особовий склад військових частин з охорони громадського порядку (ОГП) Національної гвардії України залучається до виконання завдань із забезпечення громадської безпеки при виникненні масових заворушень. Виконання вказаних завдань вимагає від особового складу особливої морально-психологічної стійкості, професійно-психологічної підготовленості, а також здатності рішуче та відповідально діяти у різко змінних і непередбачуваних ситуаціях. Зазначене посилює значимість реалізації ефективного психологічного супроводу виконання особовим складом вказаних завдань.

Аналіз керівних документів та сучасних наукових праць дозволяє психологічний супровід виконання завдань із забезпечення громадської безпеки при виникненні масових заворушень визначити як комплекс заходів спрямованих на підтримання керованості свідомості і психіки особового складу, попередження негативних явищ у військових колективах та поведінці окремих військовослужбовців, збереження та відновлення психофізіологічного ресурсу військовослужбовців, а також оптимізацію психічних станів особового складу в умовах психогенних впливів, пов'язаних з агресивними виявами протидіючих сил.

Проведені нами теоретичні та емпіричні дослідження свідчать, що зміст психологічного супроводу виконання завдань за призначенням особовим складом військових частин Національної гвардії України включає в себе ряд компонентів, які набувають певної специфіки у залежності від особливостей і динаміки умов діяльності військовослужбовців. У зв'язку з цим актуально постає питання оптимізації змісту психологічного супроводу реалізації зазначених завдань особовим складом військових частин з ОГП, що може бути здійснено за допомогою розроблення комплексної програми психологічного супроводу виконання завдань із забезпечення громадської безпеки особовим складом військових частин з охорони громадського порядку при виникненні

масових заворушень. Алгоритм розроблення цієї програми має включати наступні кроки:

1) враховуючи наявний досвід виконання завдань із забезпечення громадської безпеки при виникненні масових заворушень, а також проведення емпіричних досліджень встановити психологічні особливості діяльності особового складу підрозділів НГУ за таких умов;

2) на основі теоретичного аналізу сутності та змісту психологічного супроводу діяльності особового складу, а також вимог керівних документів щодо його здійснення визначити особливості компонентів психологічного супроводу виконання завдань із забезпечення громадської безпеки особовим складом військових частин з охорони громадського порядку при виникненні масових заворушень;

3) на основі використання теоретичних та емпіричних методів досліджень конкретизувати вимоги до розроблюваної комплексної програми психологічного супроводу виконання завдань із забезпечення громадської безпеки особовим складом військових частин з охорони громадського порядку при виникненні масових заворушень, її структуру та доцільні заходи реалізації;

4) презентувати розроблену програму у оптимальному вигляді та провести експертне оцінювання відповідності її змісту потребам практики гвардії;

5) запропонувати практичні рекомендації щодо впровадження розробленої комплексної програми у військових частинах НГУ з ОГП при виконанні відповідних службово-бойових завдань.

Таким чином, наведений матеріал обґрунтовує актуальність і визначає можливість реалізації мети нашого дослідження.

УДК 355.318.1

Олійник В.В., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор

ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ З ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Результати проведених нами теоретичного та емпіричного досліджень дозволили встановити особливості морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу бригади оперативного призначення НГУ при

проведенні спеціальної операції з припинення масових заворушень. Зміст яких полягає у визначенні мети, основних завдань, спрямованості основних зусиль морально-психологічного забезпечення та організації здійснення заходів реалізації визначених мети й завдань діяльності особового складу.

1) мета морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу військової частини полягає у забезпеченні виконання завдань з припинення масових заворушень, недопущенні загибелі та травмування особового складу та адекватного умовам функціонування свідомості і психіки військовослужбовців.

2) основні завдання морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу бригади визначено:

- підготовка свідомості й психіки особового складу до стійкого, надійного і адекватного функціонування в умовах обстановки, що склалася;

- підтримання у військовослужбовців і військових колективах необхідного для виконання завдань морально-психологічного стану;

- постійний моніторинг впливу негативних факторів виконання службово-бойових завдань та здійснення заходів, щодо їх нейтралізації;

- здійснення психологічного супроводу та надання при необхідності своєчасної психологічної допомоги.

3) основні зусилля морально-психологічного забезпечення спрямувати на особовому складі груп блокування, оточення, розосередження, охорони, конвоювання.

4) організація заходів морально-психологічного забезпечення, щодо реалізації визначених мети й завдань діяльності особового складу бригади оперативного призначення НГУ при проведенні спеціальної операції з припинення масових заворушень до яких можливо віднести:

- здійснення цільової психологічної підготовки;

- постійний моніторинг динаміки морально-психологічного стану особового складу та підтримання його на рівні, який дозволяє якісно виконувати службово-бойові завдання;

- своєчасне визначення у військовослужбовців негативних станів, здійснення психологічної підтримки, недопущення деморалізації та психогенних втрат військовослужбовців;

- підвищення мотивації військовослужбовців на виконання завдань шляхом підняття відповідальності за їх виконання.

Таким чином, особливості морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу бригади оперативного призначення НГУ при проведенні спеціальної операції з припинення масових заворушень визначаються адекватністю мети діяльності, вірним спрямуванням головних зусиль, раціональним визначенням основних завдань.

Олійник О.Д., курсант 1-го курсу Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОНАННІ ОПЕРАТИВНО- СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Важливими складовими психологічного забезпечення є формування й підтримання високого морального духу армії, морально-психологічного стану й дисципліни особового складу, матеріального забезпечення, військового правопорядку, згуртування військових колективів і протидію інформаційно-психологічному впливу противника. [2]

- інформаційно-психологічна протидія
- інформаційно-пропагандистське забезпечення;
- психологічне забезпечення;
- військово-соціальна робота;
- матеріальне забезпечення
- культурно-виховна робота;

Щоб правильно реагувати на проблеми психологічного забезпечення військовослужбовців в Україні ми повинні вивчити історію психологічних операцій у світі.

Що ж таке психологічна операція? Психологічна операція - це сплановані дії з передачі конкретної інформації та індикаторів до іноземних аудиторій, щоб вплинути на їхні почуття, мотиви, критичне мислення і, зрештою, на діяльність іноземних урядів, організацій, груп чи індивідів. Вперше цей термін виник у далекому 1918 році під час заснування підрозділу психологічної пропаганди військової розвідки американського експедиційного корпусу (АЕК). [2]

В СРСР, під час Холодної війни, існувало визначення - антипод — планова пропаганда або допоміжна (політична, економічна, культурна, військова та інша) діяльність, яка проводиться в мирний та військовий час, розрахована на іноземні ворожі, дружні або нейтральні аудиторії з метою впливу на їх відносини і поведінку в сприятливому напрямку для досягнення політичних і військових цілей. [2]

Офіційно термін психологічна операція, як я вже зазначив виник у 1918 році, але насправді ще у IV столітті до н.е. за часів правління Олександра Македонського вже діяли засоби пропаганди, тобто психологічні операції. Щоб утримувати величезні території своєї Імперії разом, він залишав своїх вірних людей в кожному із завойованих міст, щоб представляти грецьку культуру, контролювати їх, гасити дисидентські погляди і проводити міжнаціональні

змішування. Олександр платив гроші своїм солдатам за одруження на місцевих жінках. Він хотів асимілювати людей усіх націй в межах своєї Імперії. [2]

Зараз же у XXI столітті н. е. під час гібридної війни для маніпулювання суспільства, у тому числі і військовослужбовців, вороги нашої держави, окремі впливові люди та організації можуть використовувати дуже сильну психологічну зброю - ЗМІ, YouTube, соціальні мережі та групи які в них знаходяться, військовослужбовці звісно повинні вміти обробляти та переробляти цю інформацію, але держава повинна також «охороняти» військовослужбовців від ворожої пропаганди, під час виконання їми оперативно-службових завдань.

А саме не рекомендувати або навіть забороняти переглядати канали у YouTube з проросійським або сепаратиськими настроями, не бути учасниками знову ж таки проросійських груп у соцмережах, стежити за настроями у гарнізоні, відстежувати тих військовослужбовців хто повівся на пропаганду ворога та налаштовує інших на це, питання покарання цього військовослужбовця також повинно бути розглянуто. Щоб цих випадків було як найменше ми повинні забезпечити військових всім, щоб в них був імунітет к ворогу на психологічному фронті, та посилити контроль спецслужб на фронті, а також створити свою сферу пропаганди у соцмережах та зробити її доступною кожному військовослужбовцю.

Вивчення відповідних психологічних характеристик особового складу завжди було важливим напрямком в діяльності командирів збройних сил всіх ступенів. У військах відповідальність за цю роботу повинно бути покладено на командирів підрозділів, військових священиків і психологів. Вони повинні інформувати військове керівництво про стан військовослужбовців, в тому числі в ході бойових дій.

Враховуючи досвід збройних сил Сполучених штатів Америки ми можемо запозичити наступне: в состав бойових частин впровадити спеціальні підрозділи, куди б входили психіатри і психологи, щоб вони могли своєчасно реагувати на виникаючі проблеми морально-психологічного плану і як можна швидше повертати військовослужбовців до бойового стану. [3]

Одним з мотивуючих факторів є матеріальне забезпечення військовослужбовців, що впливає на їх психологічний стан, якщо військовослужбовці будуть отримувати у зоні бойових дій достатню плату, й будуть впевнені що їх родини матеріально забезпечені й в безпеці, то й морально-психологічний стан в військовослужбовців буде на достатньому рівні. [3]

Важливу роль в поліпшенні МПС військовослужбовців, особливо старшого офіцерського складу, грає пенсійне забезпечення ветеранів. [3]

Як і в усіх арміях світу в нас є проблема суїцидів, яка може виникати внаслідок довгого розриву зв'язку з родиною та довгого перебування на лінії фронту. Щоб вирішити цю проблему необхідно на мій погляд по-перше приділяти увагу досугу військовослужбовців, що є важливою деталлю у психологічному забезпеченні. Він повинен проходити з урахуванням особистих інтересів військовослужбовців. Це спортивні ігри, музика, перегляд фільмів патріотичного та бойового настрою. По-друге своєчасно проводити ротацію, тому що який би не був досуг на фронті, спокійно відпочити та пройти психологічну реабілітацію військовослужбовець зможе тільки в тилу.

Наприклад в армії США задля поліпшення здатності медичного співтовариства прогнозувати самогубство є необхідні методи дослідження, ефективні для вивчення поведінки при низьких кількостях захворювань або схильностей. Система епідеміологічного контролю пропонує саме такий метод, в який входять рандомізовані клінічні випробування (RCTs – randomized controlled trials), групові дослідження та методи типу “випадок- контроль”. Модель “випадок-контроль” пропонує ефективний, етичний підхід для покращання передбачення ймовірності суїциду. Система спостереження “випадок-контроль” може ефективно виявити осіб зі суїцидальними схильностями та порівняти їх із пацієнтами контрольної групи. Більше про все це ви можете дізнатися з методичного посібника «Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням». [1]

Підтримка морально-психологічного стану на належному рівні повинно бути одним з першочергових завдань для військового керівництва, тому відповідні заходи повинні застосовуватися на всіх можливих напрямках. Держава повинна, виходячи з висновків і рекомендацій військових психологів і психіатрів в період бойових дій, фінансувати теоретичні дослідження з даної проблематики, що повинні проводитися у відповідних наукових центрах нашої держави або вирішувати цю проблему з урахуванням досвіду наших партнерів в НАТО. [А]

Список використаних джерел:

1. Агаєв Н.А., Кокун О.М., Герасименко М.В., Пішко І.О., Лозінська Н.С. «Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням». с. 25-26
2. [Електронний ресурс] «Психологічна операція», URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/психологічна_операція;
3. [Електронний ресурс] «Морально-психологические проблемы военнослужащих США» доступ до сайту:

http://pentagonus.ru/publ/moralno_psikhologicheskie_problemy_voennosluzhashhikh_ssha_2013/19-1-0-2464

УДК 355.318.1

Оніщук І.І., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ПРИ ПРИВЕДЕННІ У ГОТОВНІСТЬ ДО ДІЙ ЗА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Результати проведених нами теоретичного та емпіричного досліджень дозволили встановити особливості діяльності заступника командира бригади оперативного призначення по роботі з особовим складом при приведенні у готовність до дій за надзвичайних ситуацій. Зміст яких полягає у визначенні:

1) головної мети морально-психологічного забезпечення – основні зусилля зосередити на своєчасному приведенні у готовність до дій за надзвичайною ситуацією;

2) основних завдань морально-психологічного забезпечення заходів приведення з'єднання у готовність до дій за умов надзвичайних ситуацій, до яких доцільно віднести:

- своєчасне приведення з'єднання у готовність до дій за призначенням;
- розвиток у особового складу почуття відданості Україні та її народові, вірності військовій присязі та військовому обов'язку;
- формування у військовослужбовців високої пильності та постійної готовності до виконання службово-бойових завдань;
- роз'яснення особовому складу державної важливості виконання службово-бойових завдань, необхідності свідомого ставлення до виконання положень Конституції України, інших законодавчих актів України, наказів командирів і начальників;
- своєчасне доведення до відома особового складу наказів МВС, командувача Національної гвардії України, командирів (начальників) та мобілізація його на виконання поставлених завдань;
- формування у особового складу високої службово-бойової активності, мужності та сміливості;
- підтримання творчої ініціативи, виховання витримки, тактовності та культури поведінки під час виконання завдань служби;

- виховання у військовослужбовців твердої впевненості в надійності та ефективності зброї, техніки та спеціальних засобів, почуття відповідальності за їх збереження;

- неухильне дотримання заходів безпеки під час виконання службово-бойових завдань, використання зброї та техніки;

- вивчення, аналіз і прогнозування суспільно-політичної обстановки в районах виконання службово-бойових завдань, характеру і спрямованості психологічних дій деструктивних сил й ступеня їх впливу на населення та військовослужбовців, морально-психологічний стан особового складу та якості виконання поставлених завдань;

- пропаганда та впровадження передового досвіду бойової служби, навчання і виховання особового складу;

3) основні зусилля морально-психологічного забезпечення спрямувати на особовому складі, від виконання яким завдань, залежить своєчасність приведення у готовність і якість виконання службово - бойових завдань у надзвичайній ситуації;

4) організації здійснення заходів морально-психологічного забезпечення, щодо реалізації визначених мети й завдань приведення у готовність за надзвичайних ситуацій.

УДК 159.9.07

Поцебін І.С., слухач магістратури 767 навчальної групи оперативно-тактичного факультету Національної академії Національної гвардії України, підполковник

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДО УЧАСТІ У ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ ЗІ ЗНЕШКОДЖЕННЯ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Виконання особовим складом підрозділів оперативного призначення завдань зі знешкодження незаконних збройних формувань (НЗФ) здійснюється відповідно до положень Закону України «Про Національну гвардію України» та Наказу Міністерства Внутрішніх справ України від 16.06.2014 № 566 «Про затвердження Положення про військові частини оперативного призначення Національної гвардії України». Реалізація зазначених завдань висуває широкий спектр вимог до особистості військовослужбовця та соціально-психологічних характеристик військових підрозділів щодо їх професійної надійності,

психологічної підготовленості та психофізіологічної спроможності успішно діяти у напружених ризиконебезпечних умовах і непередбачуваних ситуаціях.

Досвід виконання завдань особовим складом НГУ при проведенні спеціальних операцій зі знешкодження НЗФ свідчить, що надійність реалізації цих завдань у першу чергу визначається рівнем сформованості психологічної готовності військовослужбовців до виконання поставлених завдань. При цьому психологічну готовність військовослужбовця до виконання професійних завдань у наукових джерелах визначають як націленість і мобілізованість психіки воїнів на подолання майбутніх бойових труднощів, яка забезпечує результативність і якість виконання бойових завдань, адекватно їх складності, значущості та важливості. Психологічна готовність є складним багатокомпонентним соціально-психологічним явищем, формою зв'язку професійної спрямованості з іншими важливими рисами особистості: світоглядом, життєвими настановами і духовними цінностями, а також з її морально-вольовою й емоційною сферами. Вона передбачає активну самоосвіту і самовиховання військовослужбовця, є системним утворенням, яке формується під впливом великої кількості факторів у процесі професійної підготовки фахівця. Отже формування належного рівня психологічної готовності особового складу підрозділів оперативного призначення до участі у проведенні спеціальної операції зі знешкодження незаконних збройних формувань є актуальним науково-прикладним завданням, що напряду визначає успішність цієї діяльності.

Проведений нами аналіз сучасних наукових праць, керівних документів та практики гвардії свідчать, що актуальність зазначеного дослідження обумовлюється наступними положеннями:

- відсутністю на теперішній час наукових праць, присвячених формуванню психологічної готовності військовослужбовців підрозділу оперативного призначення до проведення спеціальної операції зі знешкодження НЗФ;

- високою значимістю сформованості психологічної готовності до виконання зазначених завдань щодо її впливу та загальні результати застосування військових частин НГУ оперативного призначення;

- наявним протиріччям між усвідомленням посадових осіб військових частин оперативного призначення ролі психологічної готовності і відсутністю методики моніторингу її рівня, а також практичних рекомендацій з формування та підтримання її на належному рівні.

Таким чином, наведені положення свідчать про доцільність здійснення науково-пошукової роботи, спрямованої на виявлення особливостей формування психологічної готовності військовослужбовців підрозділів оперативного призначення до виконання завдань спеціальної операції зі

знешкодження НЗФ як перспективного напрямку науково-методичного забезпечення діяльності НГУ.

Підсекція № 1.1 Актуальні проблеми організації та виконання завдань формуваннями Національної гвардії України	3
Бакун Р.В. ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО СКЛАДУ ТА СПОСОБІВ ДІЙ ПОЛКУ ПІД ЧАС ОБОРОНИ ОБ'ЄКТУ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ОБОРОНІ	3
Беседін Ю.О. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЯХ	5
Дорофєєв А.С. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМАНДИРОМ БРИГАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДІЙ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС УЧАСТІ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ	7
Ковальчук Є.В. ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ ВИСОКИХ ТЕМПІВ НАСТУПУ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ У НАСТУПАЛЬНОМУ БОЮ З ПОЛОЖЕННЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ЗІТКНЕННЯ З ПРОТИВНИКОМ	8
Кіресєв О.М. ЩОДО МЕТОДИКИ ОЦІНКИ РІВНЯ МІГРАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ У КРАЇНІ ПОХОДЖЕННЯ НЕЛЕГАЛЬНИХ МІГРАНТІВ	10
Максимів О.С. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В ЗОНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ З ВВЕДЕННЯМ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ	15
Мангул С.А., Мороховський М.Л. СПОСІБ ДІЙ ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ ОДНОЧАСНОМУ ВИНИКНЕННІ КІЛЬКОХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ	16
Михайліченко В.М. ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ	17
Перепічка В.М. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ТА АКТИВНОЇ ОБОРОНИ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС МАСОВИХ ЗАХОДІВ (МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ)	20
Полуденний К.О. ДОСВІД ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ІСТАР ПІД ЧАС АТО, ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПЕРЕПОНИ НА ШЛЯХУ ДО ПІДВИЩЕННЯ БОЙОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВОГНЕВИХ ПІДРОЗДІЛІВ	21
Романюк В.І. АНАЛІЗ ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ПОЛІЦІЇ ТА ЖАНДАРМЕРІЇ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ У СТАТУСІ ВІЙСЬКОВОЇ УСТАНОВИ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	

ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ, АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В ОРГАНІЗАЦІЮ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ	23
Смітюх Р.С. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ВІДБОРУ ТА ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ УЧАСТІ У МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ	24
Федоренко В.Л. ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОБОТИ КОМАНДИРА ТА ШТАБУ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ МАРШУ	26
Підсекція № 1.2 Актуальні проблеми бойового та логістичного забезпечення дій формувань Національної гвардії України	28
Беседін Ю.О., Кайдалов Р.О. АНАЛІЗ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОЛІСНОЇ ТЕХНІКИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	28
Бутузов В.Ю., Адамчук М.М. ПІДХІД ДО ВИБОРУ СПОСОБІВ ЗАСТОСУВАННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ІСНУЮЧИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РЕСУРСИ	29
Власов І.О. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИВУЧОСТІ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖВІДОМЧИХ УГРУПОВАНЬ СИЛ ОБОРОНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СУМІСНИХ ЗАВДАНЬ З ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ, ЗАХИСТУ ЇЇ СУВЕРЕНІТЕТУ, ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА НЕДОТОРКАНОСТІ	30
Ганненко Ю.О. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ	34
Волков О.О., Літвінов О.В. НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ТА ВИЗНАЧАЛЬНИХ ВІДОМЧИХ ВИПРОБУВАНЬ НОВОЇ АБО МОДЕРНІЗОВАНОЇ ТЕХНІКИ	37
Гукало І.Л., Гунбін К.Ю. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ ІНЖЕНЕРНОЇ РОЗВІДКИ РОЗВИНЕНИХ АРМІЙ СВІТУ	39
Дерев'янюк М.О., Літвинов О.В., Іванченко О.В. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ АБТ В ЧАСТИНАХ І З'ЄДНАННЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	40
Закусило О.П., Осипенко С.М. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ	42
Іванченко А.О., Ковтун А.В., Іванченко О.В. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І	

ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	44
Кирилюк О.В., Луговський І.С. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ РОЗВІДКИ ПРИ ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	46
Кириченко О.О., Літвінов О.В. МЕТОДИКА СУМІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНИХ БАЛІСТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗБРОЇ І КОНСТРУКТИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПОРАЖАЮЧОГО ЕЛЕМЕНТУ ДЛЯ ЗРАЗКІВ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ СИЛ БЕЗПЕКИ	47
Кодацький А.В., Минько О.В. РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УГРУПОВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ДІЯХ ПО НЕДОПУЩЕННЮ МАСОВОГО ПЕРЕХОДУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ З ТЕРИТОРІЇ СУМІЖНИХ ДЕРЖАВ	48
Куруч І.О., Зозуля А.В. ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН НАТО	49
Маліков В.В., Осипенко С.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ В ЦЕНТРАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНИМ ВІЙСЬК НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	51
Моклюк О.М., Кайдалов Р.О., ПОКРАЩЕННЯ ПАЛИВО-ЕКОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДИЗЕЛЬНОГО ДВИГУНА СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	53
Мудрик В.Г., Кайдалов Р.О. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	54
Мудрик В.Г., Кайдалов Р.О. ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	55
Наконечний О.В. ПРИОРІТЕТНІ НАУКОВІ ЗАВДАННЯ У ГАЛУЗІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	57
Оришній Я.М., Зозуля А.В. РОЗРОБЛЕННЯ СЦЕНАРІЮ ДІЙ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ РЕАГУВАННІ НА НАДЗВИЧАЙНУ СИТУАЦІЮ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ	60
Оришній Я.М., Зозуля А.В. МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ БРИГАДИ У ПІДВЕЗЕНІ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ	61
Осипов С.П., Осипенко С.М. ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ У СКЛАДІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ	62
Писаревський С.В., Зозуля А.В., ПРОБЛЕМИ ТИЛОВОГО	

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ ОТО ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО – БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ	63
Повозник К.С., Минько О.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ В ОРДЛО ТА ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЙ	65
Сідельник Д.В., Куруч І.О., Василенко В.П. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ КЕС ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ОЦІНКИ ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	66
Цимбаляк А.М., Кайдалов Р.О. ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕОСНАЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ СУЧАСНИМИ ЗРАЗКАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОЛІСНОЇ ТЕХНІКИ	68
Підсекція № 1.3 Актуальні проблеми морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України	69
Ганець Д.С. ОСНОВНІ МОТИВИ СУЇЦИДІВ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ	69
Головня А.Ф. АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ ГВАРДІЇ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІДРОЗДІЛІВ З КОНВОЮВАННЯ, ЕКСТРАДИЦІЇ ТА ОХОРОНИ ПІДСУДНИХ	71
Головченко Д.А. РОЛЬ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧАСТИНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	72
Карлачук С.Є. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЯХ.	74
Логвінов В.Ю. ПРАВОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ НГУ ЯК ЗАПОРУКА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ	75
Лукашанець А.В., АЛГОРИТМ РОЗРОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПРИ ВИНИКНЕННІ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ	77
Олійник В.В. ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ	

СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ З ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ	78
Олійник О.Д. ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОНАННІ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ	80
Оніщук І.І. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ПРИ ПРИВЕДЕННІ У ГОТОВНІСТЬ ДО ДІЙ ЗА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	83
Поцебін І.С. АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДО УЧАСТІ У ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ ЗІ ЗНЕШКОДЖЕННЯ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ	84

**ПІДСУМКОВА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
КУРСАНТІВ, СЛУХАЧІВ І СТУДЕНТІВ**

Секція 4

**«Актуальні проблеми організації та виконання завдань
формуваннями Національної гвардії України та їх всебічне
забезпечення»**

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *І.Є. Морозов*

Комп'ютерне складання і верстання: *С.О. Воробйов;*
О.В. Ніконенко;

Формат 60x84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 2,87
Тираж 50 прим. Зам. № 237

Видавець і виготовлювач Національної академії Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, м. Харків-1, 61001.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4794 від 24.11.2014 р.